

Galeria

DE PERSONATGES | 9

A close-up portrait of Lluís Molinas, an older man with light brown hair, smiling. He is wearing a red and white checkered shirt under a light-colored, patterned jacket. The background is dark and out of focus, showing some architectural details.

LLUÍS MOLINAS

JE NE REGRETTE RIEN...

LLUÍS MOLINAS. JE NE REGRETTE RIEN...

LLUÍS MOLINAS. JE NE REGRETTE RIEN...

COL·LECCIÓ: GALERIA DE PERSONATGES, NÚMERO 9

DAVID GALCERAN VILÀ

DAVID GALCERAN VILÀ (Palafrugell, 1977). Combina la professió de fuster amb una segona feina com a comunicador audiovisual, locutor, presentador d'actes i mestre de cerimònies. Té com a gran passió el teatre i les seves interpretacions l'han portat a guanyar guardons a nivell de Catalunya. Tot i haver escrit anteriorment cantates per escoles i textos teatrals, aquesta és la primera aventura de David Galceran en el món de la publicació escrita.

CRÈDITS

Edició: **Institut de Mitjans de Comunicació Pública
de Palafrugell. Associació Cultural el Pou d'en Bonet**

© del text: **David Galceran Vilà**

© de les fotografies: **els seus autors**

Fotografia de portada: **Arxiu Lluís Molinas**

Fotografia de contraportada: **Foto Casanovas** (octubre de 1965)

Coordinació: **Ajuntament de Palafrugell, Unitat
de Publicacions. Revista de Palafrugell**

Correcció: **Concep Iribarren**

Disseny i muntatge: **Josep Maria Farrarons** (www.farrarons.cat)

Filmació i impressió: **Impremta Palafrugell**

Dipòsit legal: **GI.874-2013**

Tiratge: **500 exemplars**

Data d'edició: **Juliol de 2013**

SUMARI

PRÒLEG		08
PRIMERA PART:		
ACTE I.	1953-1960 AGRUPACIÓN ARTÍSTICA DEL CASAL POPULAR	12
ACTE II.	1961-1964 AGRUPACIÓN CALDERÓN (PALAMÓS)	17
ENTREACTE:		
L'ESTABLE.	UN MENÚ A L'ESTIL MOLINAS	21
ACTE III.	1965-1976 QUADRE ESCÈNIC DEL PATRONAT ESCOLA D'ARTS I OFICIS	24
ACTE IV.	1978 DON JAUME EL CONQUERIDOR	29
MITJA PART:	LLIBRES, REVISTES, CINEMA, ANTIGUITATS, L'ESTABLE, PERIODISME I CORRESPONSALIA, AMICS DE FITOR, COL·LECCIONISME, PROGRAMES FESTA MAJOR,...	34
SEGONA PART:		
ENTREMÈS.	TOURNÉES I PASTORETS	38
ACTE V.	1984-1999 GRUP TEATRAL TRAMOIA	40
ACTE VI.	1997 L'ARRÒS NEGRE (ANY PLA)	46
ACTE VII.	2007 VIACRUCIS VIVENT DE PALAFRUGELL	49
ACTE VIII.	2009 LA JUBILACIÓ TEATRAL	54
MONÒLEG:	TANQUEM EL TELÓ? LLUÍS MOLINAS	62

Quan sorprenentment em proposen de dedicar un “Galeria de personatges” a Lluís Molinas no m’hi penso dues vegades. Vaig creure que ja era hora que es recopilés la vida d’una persona, d’un “drapaire” de la història, que sempre ha procurat recuperar les memòries perdudes de tants personatges i llocs entranyables de les nostres contrades. Així doncs, inicio aquest projecte adreçant-me a casa seva que és sens dubte un veritable museu de records, d’icones de l’escena i de l’art. La seva personalitat tan cordial i entusiasta em fa sentir no com un simple foraster sinó com un familiar més, tracte que escasseja en els temps que vivim. Em rep a la sala d’estar, situada a la primera habitació d’entrant a mà dreta i envoltats de quadres i cartells de cinema comença a desgranar-me un no parar d’anècdotes personals amb els famosos de la faràndula que han visitat la Costa Brava. Però per altra banda m’interessa endinsar-me a les seves vivències teatrals a l’Empordà, ja que ha esdevingut un referent, un gran mestre de l’art escènic per molta gent i amb el qual jo he tingut la sort de treballar-hi, poc però intensament. Així doncs, a les següents pàgines coneixerem les experiències, vivències i anècdotes personals d’en Molinas al damunt dels escenaris, sense pretendre de ser un llibre de memòries sinó un àlbum de records.

Lluís Molinas i Falgueras, va néixer el 22 de gener de 1935 a Palafrugell, però just a l’acabament de la guerra, amb els seus pares, van anar a viure a Mont-ras, a un mas que tenia l’àvia Emília.

La família del seu pare era, per part de pare, de Sant Miquel de Campmajor. L’àvia va venir a viure a Mont-ras des de molt jove i es va casar amb Jaume Molinas. D’aquell matrimoni van néixer tres fills, entre ells el seu pare, Moisès Molinas. Els avis es van separar al cap d’uns anys i l’avi se’n va anar a viure a França, mentre l’àvia va quedar-se a Mont-ras on es guanyava la vida fent de cuinera als hostals que hi havia a les contrades i fins i tot va deixar un receptari que el seu nét ha publicat.

Els avis materns eren els masovers del Mas Mortera, un mas molt important de Mont-ras. L’avi Artur era de Madremanya, i l’àvia Emília era de la Pera, d’una casa molt coneguda anomenada Cal Serrador. La seva mare, Maria Falgueras, era la petita de tres fills i després d’un trencament familiar i d’embolics que no vénen al cas mare i àvia es traslladen a viure a Palafrugell on la Maria va trobar feina en una fàbrica.

L’any 1945, amb deu anys, en Lluís es veu obligat a separar-se dels seus pares i retorna a la població natal per instal·lar-se a casa de la seva àvia paterna, la Dolors, per tenir el col·legi més a prop. De fet va viure

més temps amb la seva àvia que amb els mateixos pares. D'ella en va aprendre moltes coses, com la seva filosofia senzilla, humana i plena de tendresa, la qual ha sabut conservar i transmetre.

Els seus orígens populars estan arrelats a la pagesia i als operaris de la indústria suro-tapera. Va començar estudiant a l'escola Torres Jonama de Mont-ras i continuà a l'acadèmia Massoni de Palafrugell. Ja de molt jove als vespres llegia tebeos i novel·les a la llum de les espelmes o del llum de carbur. Des del seu retorn a Palafrugell sempre més hi ha viscut primer al carrer Ample i actualment al de la Caritat.

Als setze anys va entrar a treballar a les oficines de la SARFA a Palafrugell. El seu pare hi treballava des de feia molts anys i va voler que ell també hi treballés, confessa que no li agradava gens, eren unes oficines que recorda fosques, brutes i gairebé sinistres. Aquella època tot era força gris i no hi havia altre remei que conformar-se, —diu—encara que fos a desgana.

Els diumenges a la tarda eren especials, anaven al cine amb els amics i, a la nit a ballar al Fraternal, alguns diumenges també tocava anar a missa a confessar-se davant de capellans, que segons el nostre protagonista, tenien un concepte arcaic del pecat.

Als divuit anys, va descobrir el teatre, una fascinació que encara avui no l'ha abandonat. Els dilluns al matí mentre esmorzaven a l'oficina explicava als companys la pel·lícula que havia anat a veure el diumenge. Un amic d'infantesa, en Joan Piera, també actor, va assabentar-se de l'entusiasme i l'èmfasi que posava en aquelles explicacions i li proposà d'entrar al grup de Teatre del Casal, del què ell ja n'era membre. En un primer moment s'hi va negar ja que no veia que el teatre li pogués despertar gaire interès, li interessava més el cinema, però davant la constant insistència dels companys pren la determinació de provar-ho i com qui tasta el sucre hi va quedar atrapat.

Aquest llibret està estructurat com si es tractés d'una obra de teatre formada per dues parts i vuit actes, amb una mitja part. A cada capítol s'hi pot trobar: història i argument que inclou records personals del protagonista, l'anecdolari i les vivències d'un seu company o companya especial de l'època en què se situa l'acció. L'obra es tanca amb un monòleg del protagonista.

Amb la intenció de deixar palès un bocí de la vida d'en Molinas i homenatjar la seva figura,

AMICS I AMIGUES OBRIM EL TELÓ de:

JE NE REGR

ETTE RIEN...

PRIMERA PART: ACTE I.

1953-1962 AGRUPACIÓN
ARTÍSTICA DEL CASAL POPULAR

Malgrat ser una població amb una tradició teatral arrelada, al començament dels anys 50, a Palafrugell sols funcionaven els dos grups de teatre del Casal Popular, el dels veterans dirigits per Manel Nicolau i el dels joves dirigits per Àngel Badia. Mentre els adults representaven obres populars de Pemán, Arniches, Llopis i Quintero, els joves presentaven obres més senzilles d'autors catalans. Però al 1953, per culpa d'unes discrepàncies internes, el grup de veterans va desaparèixer i va quedar únicament en funcionament el grup dirigit per Badia. En aquest punt va iniciar-se una etapa de renovació i es va modernitzar l'escenari gràcies a l'iniciativa del Rector Mn. Colls.

Durant aquest procés van entrar a la formació nous actors i actrius que van donar una forta embranzida al grup i és en aquest moment quan en Lluís Molinas decideix fer el pas i provar el teatre. Dit i fet, el 25 de desembre de 1953, debutava a dalt dels escenaris interpretant el paper de Martinet als Pastorets de Folch i Torres. Com afirma el protagonista, per ficar-se en el paper d'aquell noi, es va imaginar com devia viure un jove allunyat

01. ESCENA DELS
PASTORETS DE FOLCH I
TORRES AL TEATRE DEL
CASAL POPULAR, 1953.
ELS ACTORS SÓN PERE
PAGÉS, ROSA PAGÉS,
LLUÍS MOLINAS I
ENRIQUETA GUBAU.
FOTO JOSEP GRANÉS.
ARXIU LLUÍS MOLINAS.

de la seva família, que retornava sense saber si seria acceptat, unes conclusions potser no gaire llunyanes a la seva realitat, ja que va viure gairebé sempre distanciat dels seus pares. En aquell primer moment damunt de l'escenari va pensar molt en la seva àvia, una de les persones més importants de la seva vida i li va dedicar aquell debut. Després d'aquella primera experiència va tenir molt clar que el teatre seria el seu món.

L'entrada en el grup del Casal el va treure del pou en què vivia. De jove, un dia que circulava en bicicleta va tenir una caiguda que el va lesionar. Després d'unes setmanes d'incertesa mèdica li van diagnosticar un trencament de la tibia. Per culpa de la incompetència del metge, la recuperació no va ser del tot efectiva i sempre més va coixejar, de fet tota la vida. Això li va marcar l'adolescència i tenia un avergonyiment molt profund. Iniciar-se en el teatre va fer-li oblidar aquell complex que feia anys que li impedia de fer certes coses. Aquest és un clar exemple per fer reflexionar tots els que afirmen que el teatre no és terapèutic.

02. BERLÍN, PLAÇA ALTER,
NÚM. 2 AL CASAL, 1955.
MERCÉ GUBAU, M^a
DOLORS GURGÜL, LLUÍS
MOLINAS, I DIEGO MEJÍAS.
FOTO JOSEP GRANES.
ARXIU LLUÍS MOLINAS.

Al començament del 1954 s'imposava la censura franquista, que havia canviat una mica la mentalitat, i s'havia de canviar per força les tendències teatrals i posar seny. Per això la decantació va ser per títols d'autors estrangers i també obres populars que s'estrenaven o s'havien estrenat a Barcelona i Madrid. Una aposta arriscada però al mateix temps engrescadora que els portà a representar: "La heredera", "Una història qualsevol", "En mi casa mando yo!", "Duda", "Los Claveles"... En totes aquestes obres, en Molinas feia d'actor secundari. Però fou el 8 de desembre del 1955, en posar en escena "Berlín, plaça Alter nº2" que va tenir un dels papers principals, interpretant "Hans" un jove militar nazi que feia qualsevol cosa per aconseguir el que es proposava.

A partir d'aquell moment, en Molinas es va convertir en tot un referent interpretatiu i el senyor Badia li confiava els papers de pes. Així va fer el paper de *Rough* a "Luz de gas" (desembre 1956); a "La ferida lluminosa" (desembre 1957) interpretava un capellà fill d'un matrimoni desavingut que intenta reconciliar els pares amb escenes molt emotives, al final de l'obra el capellà cau mort davant dels seus pares i en l'escena en Lluís es va posar a plorar desconsoladament de l'emoció i com ell mateix afirma: «sort que hi havia teló». També va tenir un paper destacat com a *Príncipe Federico* a "La cena de los tres Reyes" (març 1959). Aquelles propostes arriscades van donar el seu fruit i el grup es va fer un nom a l'escena provincial: l'agrupació va ser rebuda per Salvador Dalí durant una excursió a Cadaqués i també va participar per primera vegada en un concurs de teatre organitzat per l'"Obra Sindical de Educación y Descanso" de Girona.

La Ratonera (març 1960) i "Julieta y Romeo" (juny 1960) foren les dues últimes aparicions de Molinas amb aquesta agrupació interpretant respectivament un assassí sàdic i Romeo. Aquells anys, a banda de la censura política també havien de passar per la religiosa, ja que l'agrupació era catòlica, i Molinas creia que aquelles retallades repercutien negativament en el resultat dels muntatges. Justament a "Julieta y Romeo", on el text marcava un petó final dels dos enamorats i sols se'ls permetia agafar-se les mans, es van saltar les normes i, fidels al guió original, en Molinas i la Mayoral es van abraçar (sense petó) i això va tenir la seva repercussió: el senyor Bordas, membre d'Acció Catòlica els va recordar que aquell acte era totalment immoral i, per tant, prohibit en aquell escenari. Aquest va ser un dels detonants del seu abandonament, per falta d'il·lusió, on segurament també hi van influir un ambient fred. En Molinas es va establir, teatralment parlant, a Palamós i al Casal encara s'hi van continuar fent algunes obres com "El procés de Diana Wurtton", "Familia honorable no encuentra piso" o "L'amor venia amb taxi" fins que el 1962, el grup es va dissoldre definitivament.

ELS PASTORETS

L'any 1958 es representaven Els Pastorets al teatre del Casal i el ben recordat Josep Illa interpretava el dimoni gros, però l'1 de gener va haver-hi un canvi de força major, ja era l'endemà de cap d'any i a la nit l'actor s'havia passat una mica. Mossèn Bas va exigir de no suspendre la funció i aquesta es va fer amb un canvi en el repartiment. El dimoni fou el senyor Badia, vestit amb la disfressa de l'Illa que li estirava totes les costures ja que l'Illa era prim i Badia més aviat gras. Va ser, segurament, l'única vegada en els Pastorets de Palafrugell que el dimoni va fer gràcia en comptes de por.

En els Pastorets d'aquella època el senyor Badia hi havia implantat una escena en què el protagonista era un Avar que mentre comptava monedes amb la claror d'un llum d'oli havia de ser apunyalat. Aquest personatge vestia amb draps i una perruca molt llarga que els havien deixat. En el moment de l'apunyalament en Molinas va fer decantar el personatge —que interpretava Pitu Naya— cap a la flama del llum i se li encengué la perruca. Es va haver de tancar el teló ràpidament i al pati de butaques la Maria Garriga cridava: «Ai! La perruca del meu pare!». Per sort tot va quedar en un ensurt, però la perruca va quedar ben socarrimada.

L'APLAUDIMENT DE NITA MAYORAL

Vaig fer teatre des dels 11 anys fins que em vaig quedar embarassada del meu primer fill. Els primers anys anava fent papers secundaris fins que un dia el senyor Badia va confiar en mi i em va començar a donar papers principals, jo no creia que ho fes bé, però al públic li agradava, però jo no era una gran actriu. Amb l'entrada d'en Lluís Molinas tot va canviar, ell va revolucionar el grup perquè tenia un talent nat que ens contagiava tots, semblava estrany que una persona que acabava de començar a fer teatre ens pogués ensenyar als altres nois i noies. Per això crec que el talent es porta a dins, ja s'hi neix. Amb en Lluís vam viure moltes obres junts com a *partenaires*, i en cada una vaig aprendre molt del seu carisma. Jo pecava de no saber transmetre les emocions amb la meua cara, em costava de plorar, riure... i quan havia de riure sempre em deia: «Nita, pensa en coses que et facin feliç», i així ho feia i ho aconseguia. Per aquest motiu sempre l'he considerat un mestre, un gran mestre que és capaç de portar a terme qualsevol iniciativa que es proposi.

Potser una de les coses que dalt dels escenaris defineix més la personalitat d'en Lluís, és la seva exigència i professionalitat, no deixa passar per alt cap detall de cap tipus, és un perfeccionista. Recordo una vegada en una obra que jo representava que havia caigut en un llac i, és clar, havia de sortir molla, la Lita que ens feia de perruquera havia fet mans i mànigues per fer-me un pentinat que simulés el cabell sortit de l'aigua i ell en veure'm no va dubtar en agafar-me el vestit i posar-lo a sota l'aixeta del camerino, llavors me'l va fer posar, pel què, per cert, gairebé no el podia ni arrossegar del que pesava, i em va dir: «ara sí que tindrà realisme», i tant que en va tenir perquè era l'hivern i vaig agafar un constipat que em va durar dies!

Gràcies al teatre jo vaig conèixer al meu espòs, i per mi va ser una de les etapes més boniques de la meua vida, estàvem fent una cosa sana i a més fèiem gaudir el poble, però la censura catòlica que havíem de viure al grup del Casal cansava una mica, perquè no ens podíem fer ni una abraçada en un final feliç i per això sempre he comprès que en Lluís abandonés el grup i tirés cap a una altra banda, per poder fer un teatre més liberal que, de fet, no feia mal a ningú.

Jo vaig deixar el teatre als 30 anys i el senyor Badia em va dir que volia que jo m'acomiadés interpretant el paper protagonista a "El procés de Diana Wurtton", però el grup ja l'havia estrenada fora de Palafrugell amb una altra actriu al capdavant i a l'hora dels assajos per la representació a Palafrugell vaig viure una falta de companyerisme, ja que els altres actors no venien perquè deien que ja se la sabien i allò em va fer patir molt fins al moment de representar-la. En Lluís en aquell moment ja havia abandonat el grup i estic segura que si encara hi hagués estat aquella situació no s'hauria produït. Mai no m'hauria imaginat que deixaria de fer teatre d'una manera tan amarga.

En Lluís per a mi ha estat un gran amic. L'admiro molt i sempre li desitjaré el millor en tot el que faci, perquè en definitiva és ell qui m'ha ensenyat a apreciar les qualitats de les persones. Crec que ho ha donat tot al teatre però el teatre no li ha estat del tot just, li ha quedat a deure l'oportunitat de treballar en una companyia professional i fer-se un nom al costat de grans actors i actrius del nostre país. // NITA MAYORAL

TELÓ

ACTE II. 1961-1964 AGRUPACIÓN ARTÍSTICA CALDERÓN (PALAMÓS)

A Palamós feia temps que no actuava cap grup local d'aficionats, d'ençà que Pere París en dirigia un, però el foc no s'havia acabat d'apagar. Hi havia un planter de bons amateurs que estimaven i enyoraven els bons moments que aquest entorn comporta. Persones entranyables com en Viñals, la Pomés, en Cargol i la Paquita Osca entre d'altres. En aquells anys, en Molinas participava en els programes radiofònics de "La Voz de la Costa Brava", en què, sota l'adaptació de l'Artur Maria, posaven en antena peces representatives del teatre espanyol i internacional com: "El zoo del cristal", "El baile", "Tenorio", "Anne Christie", "Un sombrero lleno de lluvia", "El motín del Caine", etc. D'aquelles locucions en va sorgir la idea de fundar un nou grup de teatre a Palamós, amb la intenció d'omplir el buit que hi havia. Amb la il·lusió de poder fer teatre lliure, lluny de les repressions i de representacions senzilles, van posar fil a l'agulla. Volien actuar de forma independent, sense dependre de cap institució municipal o parroquial i presentar un teatre de qualitat. Així va néixer l'Agrupació Calderón, amb actors de Palamós i també de Palafrugell, amb en Molinas com a director i en algunes ocasions també com a actor. El nom de "Calderón" va ser escollit perquè al carrer del Moro hi havia hagut un teatre que portava aquest nom i a part en aquella època un nom català no era ben vist.

Amb l'estil definit, les obres s'alternarien en catalanes i castellanes. I el 23 de març de 1961, la companyia es va estrenar posant en escena "El port de les boires", un melodrama ambientat al port de Marsella, on el protagonista era un jove sacerdot dels anomenats obrers, molt en boga a la postguerra a França. L'obra va tenir un gran ressò i totes quatre representacions, a la Casa de Cultura, van tenir ple absolut, fins i tot, per falta de seients van haver d'habilitar cadires dels pisos veïns. Vist l'èxit, el rector de Palamós els va oferir de formar un "grup d'acció catòlica", cosa que van refusar per la mala experiència viscuda a l'etapa anterior a Palafrugell. La il·lusió els va portar a embranchar-se en nous i més ambiciosos projectes i van traslladar-se a un escenari més

gran com era el del “Carmen”. Allà hi representaren obres de renom com “Llama un inspector”, “Crimen perfecto”, “Los blancos dientes del perro”... Però malgrat ser una agrupació teatral independent van rebre un avís per tal que deixessin de fer teatre d'aquella mena, catalogat d'immoral.

L'any 1963, el Departament de Cultura de la Diputació de Girona va fer una convocatòria per subvencionar els grups de les comarques gironines de més qualitat. Com que la “Calderón” no disposava de recursos econòmics s'hi va presentar amb l'obra “Ejercicio para cinco dedos”, d'una temàtica que en aquells anys podia semblar atrevida, però realment ben innocent. Una comissió del Departament de Cultura de la Diputació els va fer un seguiment dels assajos i va dictaminar un informe favorable i els subvencionaren per fer representacions a diferents locals de la província. L'estrena que va tenir lloc el 27 de novembre al teatre “Carmen”, va comptar amb la col·laboració de la primera actriu de Ràdio Barcelona, Encarna Sánchez, i van assolir una bona crítica tot i que no tothom opinava el mateix. Aquell mateix any reberen l'oferiment de participar en un concurs d'àmbit nacional, que s'organitzava el mes de desembre a Ciudad Real però hi havia un inconvenient, els diners, ja que s'havia de transportar el voluminós decorat amb tren. La Diputació i l'Ajuntament de Palamós els van prometre, de paraula, subvencionar-los el viatge. Hi anaren. Van guanyar el premi “Quijote de plata” a la millor escenografia i alguna menció honorífica d'interpretació. Aquella estada va tenir una calorosa acollida, i en el transcurs d'una entrevista radiofònica a Ràdio Popular (COPE) van fer sonar les notes de “La Santa Espina”, cosa que aquí a Catalunya sols es començava a permetre i el locutor va dir textualment : «Cataluña noble y seria, fue de siempre voz recia que sonó con singulares ecos en el concierto del arte escénico español. [...] Su presencia en el IV Festival Nacional de Teatro supone de antemano un triunfo. Y con nuestra amistosa e hidalga bienvenida, terminamos, dejando que en honor a los muchachos de Gerona, suenen los ritmos señoriales de la danza más hermosa de cuantas se trenzan y se destrenzan.» Una estada curta i gratificant, però al retornar toparen amb la crua realitat. La Diputació es desentengué totalment de l'ajuda promesa i l'Ajuntament de Palamós, fent un gran esforç, els va destinar una subvenció

03. EJERCICIO PARA
CINCO DEDOS
AL TEATRE CARMEN DE
PALAMÓS, 1963.
LLUÍS MOLINAS
I ENCARNA SÁNCHEZ.
FOTO SERRAT.
ARXIU LLUÍS MOLINAS.

de 2.500 pessetes (15 euros aprox) per sufragar les despeses del viatge. A banda dels inconvenients econòmics, també els sorgiren detractors morals, i els catalogaren per haver anat a Ciudad Real a representar una obra de temàtica morbosa, uns comentaris que demostraven el baix nivell cultural d'aquelles persones.

El dèficit ocasionat es va saldar estrenant l'11 de març de 1964, una obra de riure fàcil, "Un embolic de família", que era lluny dels principis de "La Calderón". El grup es va dissoldre la nit del 12 de maig del mateix any i d'aquesta manera va passar a la història de manera definitiva. Segurament va ser un final indesitjat, però les ingenuïtats i falses promeses van desencisar un grup de gent que simplement treballava desinteressadament per un poble.

ANECDOTARI. CAPÍTOL 2

ELS GATS DEL "CARMEN"

La Calderón es va establir al teatre "Carmen" un local carismàtic a Palamós però que hauria d'haver estat renovat i sanejat, però l'empresari, l'Esteve, va apostar per mantenir-lo en aquell estat força precari i hi va deixar viure un gat perquè així s'encarregaria de fer desaparèixer les rates que hi habitaven. Aquell gat sovint es passejaven pel mig del públic, a vegades sorprenent alguna senyora amb la cua enmig de les seves cames i fins i tot al damunt de l'escenari en plena representació, com els va passar a en Molinas i en Cargol a "Don Juan Tenorio", els quals, en entrar en escena, es van trobar l'escenari ocupat pels gats que amenitzaven la vetllada.

L'APLAUDIMENT DE PAQUITA OSCA

La meua afició al teatre va començar de petita, de fet el meu pare ja actuava en un grup de Palamós i tocava la guitarra, tanmateix no va ser fins els quinze anys que em vaig estrenar als escenaris amb la companyia que dirigia en Pere París. Però no vaig fer cap més obra fins que en Lluís Molinas va aterrar a Palamós i amb els companys de "La Voz de la Costa Brava" ens vam engrescar a muntar una nova agrupació teatral. En Lluís venia de Palafrugell i, juntament amb alguns altres actors, es feien portar per un taxi ja que no disposaven de cotxe propi. Jo em vaig enamorar d'aquell taxista i recordo que en Lluís, que amb en Josep eren molt amics, li va dir: «Amb aquesta t'has embolicat? No sobreviuràs ni un mes!» El fet és que al cap d'un any i mig ja ens casàvem i vàrem estar junts fins al dia que, tristament, ell ens va deixar. A banda d'aquesta anècdota, crec que en Lluís és una persona amb un talent teatral nat i que amb els anys l'ha anat perfeccionant, gràcies a que li ha agradat molt llegir i interpretar i l'esperit de superació l'ha portat a aconseguir grans èxits, èxits que no han estat fruit de la casualitat, perquè el recordo en assajos cridant i si calia donant un cop de puny a la taula per posar les coses al seu lloc, però també alabant la feina quan convenia. Crec que això és

molt necessari, sobretot en el teatre amateur que la gent el fa per passar l'estona després d'una jornada laboral. Ara que em dedico a dirigir l'he començat a entendre, però ell ho tenia clar de ben jove i tot és per obtenir un gran resultat el dia de l'estrena; resumint en el teatre fan falta quatre crits per fer formar.

Hi ha una cosa curiosa entre en Lluís i jo perquè a ell li agraden més els drames i a mi les comèdies o vodevils però malgrat aquesta diferència de gustos ens hem avingut molt. Recordo que em va donar el paper d'una prostituta a l'obra "El Port de les Boires", on ell interpretava el paper d'un capellà, el públic va felicitar-me i va dir-me que havien plorat molt, però jo no em vaig sentir gens còmode fent aquella obra i li vaig dir que era l'última vegada que m'engrescava a fer un drama, que a mi m'agradava més sentir riure al públic i ell, com no podia ser d'altra manera, m'ho va respectar.

Se'm fa estrany pensar que ara m'agradaria pujar altra vegada als escenaris a actuar i, de fet, a vegades fins i tot somio que estic representant altra vegada "El Port de les boires" fent el paper de prostituta, però llavors em desperto i veig que les cames no em permeten portar talons, però si haig de ser sincera, m'agradaria...

En aquella època a Palamós en Lluís es va fer un gran nom i la gent li tenia un gran respecte, bé encara ara és una persona respectada, de fet, crec que està més ben valorat a Palamós que a Palafrugell i això no hauria de ser així ja que ell ha fet molt per aquesta vila i crec que es mereix molt més.

És una pena que en Lluís no hagi pogut triomfar a Barcelona o Madrid, aquí a l'Empordà estem en un cul de sac on no tenim oportunitats d'aquest tipus però estic segura que si ho hagués pogut fer hauria estat un gran referent del teatre nacional al costat dels grans artistes. Per acabar diré que en Lluís m'ho ha ensenyat tot, ha estat una gran persona i un gran amic i que amb la seva humilitat i amb el seu cor tan gran és capaç de captivar qualsevol. // PAQUITA OSCA

TELÓ

ENTREACTE: L'ESTABLE.

UN MENÚ A L'ESTIL MOLINAS

L'any 1965 i després d'una llarga malaltia va morir Moisès Molinas. En Lluís que, recordem, havia entrat a desgana a la SARFA precisament pel seu pare va creure que aquell era el moment de sortir d'aquelles oficines. Aprofitant que la seva mare era bona cuinera i que la família disposava del mas de l'àvia a Mont-ras va proposar-los d'obrir-hi un restaurant de carns a la brasa i torrades amb embotits. Dit i fet, el 1966 s'inaugurava "L'Estable", un local que va donar per a molt.

En aquells temps també acabaven de dissoldre la "Calderón" i encara tocat pel teatre, tenia ganes d'organitzar alguna obra amb actors de Palamós i Palafrugell. Va reunir antics companys per representar "Bodas de sangre" de Federico García Lorca, un gran caramel per ell i pels que havien acceptat. Després d'alguns assajos van tramitar els permisos a Girona, però, impensablement, els permisos els van ser denegats perquè durant la dictadura les germanes de l'escriptor i hereves no concedien gairebé cap permís per representar les obres del dramaturg dins d'Espanya en senyal de protesta pel règim franquista, en canvi, fora del país sí que cedien els drets per representar-lo.

Hernan Bonnín, professor de l'Institut del Teatre de Barcelona i conegut de Molinas, el deixava assistir a les classes d'improvisació sense ser-ne alumne, on va conèixer un grup d'alumnes encapçalats pel jove Mario Gas, que estaven preparant l'obra "La Casa de Bernarda Alba" del mateix Lorca i per a la qual els havien concedit els drets per presentar-la a Barcelona. L'obra explica la història de Bernarda Alba, que després d'haver enviudat per segon cop als 60 anys, decideix viure els vuit anys següents en el més rigorós dol. En l'obra destaquen trets de la "España profunda" de principis del segle XX, que estava constituïda per una societat tradicional molt violenta, en què el paper de la dona era secundari; amb l'afegit del fanatisme religiós i la por de que es descobris la intimitat. Amb ella hi viuen cinc filles: Angustia, Magdalena, Amelia, Martirio i Adela. El cognom de les dones de l'obra és simbòlic i significa castedat. El més sorprenent de l'obra és que no hi apareixen personatges masculins.

En Lluís va ser convidat a l'estrena del muntatge i, posteriorment, proposà a la companyia de representar l'obra al seu restaurant, proposta que van acceptar. A la funció s'hi va convidar tota la premsa, el Governador Civil i el Governador Militar de Girona, que s'excusaren per carta mostrant agraïment, altres polítics i el presentador de la vetllada, Salvador Dalí, que havia acceptat però finalment no va poder ser-hi en persona perquè aquell dia va haver de marxar a París. Dalí, però va deixar enregistrada una introducció per utilitzar-la d'obertura de la vetllada. Amb això, en Molinas, es treia l'espina de representar Lorca, que portava clavada de feia temps, tot i que en aquest cas només va exercir de productor. Aquella nit era la del 27 de juliol de 1967 i així començava una època curta però gloriosa per a l'Estable, que es convertí en un local de referència per a les nits de la Costa Brava.

Les mogudes nocturnes van durar dos estius, a l'establiment s'hi representaren obres de gran qualitat com "El Mercader de Venècia" de Shakespeare, a càrrec del grup Prosceni de Girona. Però aleshores els van exigir treure's els permisos com a Sala de Festes i l'SGAE pressionava per cobrar per poder posar música d'ambient. Feta una valoració i vist que no sortien els comptes, abandonaren la idea de fer-hi espectacles i molt humilment l'Estable continuà sent un local de restauració de referència pels estiuejants francesos i gent de Barcelona que tenia segones residències a la Costa Brava. Cada dia el visitaven nombrosos grups de cotxes, i fins i tot autocars i hi abundaven noms coneguts com Terenci Moix, Vicente Parra,

la família Bofill (arquitectes), Raimon, Victor Manuel i Ana Belén. A aquesta, la mare d'en Lluís li tenia una forta admiració i en assabentar-se'n l'actriu i cantant no va dubtar a entrar a la cuina per abraçar-la. «Grans moments i bellíssima història» amb aquestes paraules ho explica en Lluís amb llàgrimes als ulls.

Si el situem al mapa, l'Estable era un restaurant que quedava apartat de la carretera i aprofitant el primer pis de la masia hi habilitaren dues habitacions per poder-les llogar a estiuejants que hi accedien per una escala exterior. Això intrigava els veïns de Mont-ras, que afirmaven que era un local de cites on s'hi feien bacanals cada nit, segurament aquests comentaris sorgiren per culpa que Mont-ras, un poble petit, venia marcat pels estereotips de Can Mases i Cal Filferro i se'ls feia difícil d'acceptar una idea innovadora i diferent. L'obsessió era tanta que fins i tot una veïna explicava al poble que hi havia vist un cartell a l'entrada que hi deia "*cerrado por orden gubernativa*" mentre que com a tot local públic el que hi havia a l'entrada era el "*reservado el derecho de admisión*". Com afirma el mateix Molinas: «si la meva mare hagués vist quelcom estrany i fora del normal no hauria dubtat en agafar-me pel clatell i ja n'hauríem parlat...».

La història de l'Estable va durar quinze anys, fins el 1981 en què tancava les portes perquè la Maria, amb problemes de vista, havia perdut la capacitat de cuinar per tanta gent. Aquest capítol potser no parla estrictament de teatre, però no deixa de ser una de les etapes que el nostre protagonista ha viscut immers en el món de la faràndula i que no es podia perdre a l'oblit.

ACTE III. 1965-1975 QUADRE ESCÈNIC DEL PATRONAT ESCOLA D'ARTS I OFICIS

A començaments de la dècada dels 60 es crea a Palafrugell “El Patronat de l’Escola d’Arts i Oficis”, una entitat impulsada pel senyor Francesc Alsius, que neix amb la intenció de fomentar la cultura local. Entre altres iniciatives, sota el seu patrocini, va néixer la *Revista de Palafrugell*. A l’Alsius li agradava molt el teatre i en diluir-se l’agrupació del Casal va intentar reunir joves i veterans del teatre per formar un grup dins del Patronat. Després de diversos contactes va poder comptar amb la col·laboració, per exemple, del mateix Manel Nicolau, que des de la marxa del grup de veterans del Casal (1952) no havia dirigit cap més obra. Engrescats el març del 1962, finalment es representaria al Centre Fraternal l’obra “Els savis de Vilatrista” possiblement la millor comèdia de Santiago Rossinyol, amb l’actriu Júlia Díaz, actriu de TVE a Barcelona, com a protagonista. L’obra va tenir tant èxit que els van sortir *bolos* a diferents poblacions de la comarca.

En Lluís Molinas, tot i que en aquells moments tenia la seva companyia a Palamós (la Calderón) no va dubtar en formar part d’aquest repartiment interpretant el paper d’un jove que la protagonista intentava seduir. Al final aquest jove queda enamorat d’aquella senyora molt més gran que ell.

Les vetllades teatrals que oferien el grup del “Patronat” servien per a recaptar diners per fons benèfics, com per exemple adquirir la primera ambulància que hi va haver a Palafrugell. Quan semblava que tot estava en marxa, el 27 de setembre de 1963, va morir el senyor Nicolau i tot es va capgirar contra pronòstic. Sorprenentment, el teatre local va

05. ELS SAVIS DE
VILATRISTA AL TEATRE DEL
CENTRE FRATERNAL, 1962.
Mª JÚLIA DÍAZ, JOSEP
PIFERRER, LLUÍS MOLINAS,
ROSA PAGÉS, MARIA
FERNÁNDEZ I JOSEP FONT.
FOTO JOSEP GRANÉS.
ARXIU LLUÍS MOLINAS.

quedar congelat fins que, en la diada de Reis de 1965, un nombrós grup d'aficionats anaren a l'Asil a fer una petita representació pels ancians. En aquella funció hi participaren les velles glòries del teatre palafrugellenc encapçalades per en Manel Bisbe i, entre ells, el mateix Molinas. En sortir d'aquell edifici, rònc i fred, van acordar que havien d'organitzar quelcom per subvencionar-los la calefacció. D'aquella idea en va sortir l'espectacle "¿Decíais Milord...?", una producció, amb 50 artistes en escena, de la que se'n feren cinc representacions al teatre Victòria i totes elles amb ple absolut. Amb la donació dels beneficis es va començar a instal·lar la calefacció de l'Asil. Malgrat aquesta iniciativa mai no la van veure recompensada i encara fa pocs anys des del mateix Asil estaven convençuts que la instal·lació l'havia pagada un senyor benestant del poble. En Molinas no va dubtar en explicar a la Superiora com es van recollir els diners per poder fer aquelles millores.

El senyor Alsius, engrescat per l'èxit de "¿Decíais Milord...?" va anar a veure el nostre protagonista perquè reactivés el teatre a Palafrugell. Aquell moment s'havia dissolt la "Calderón" i va acceptar, de fet, es va sentir aclaparat que tot un mecenes cultural com el senyor Alsius li oferís un projecte com aquell, ho va veure com un retorn inesperat a casa seva. Així començava una nova aventura, que asseguraria el teatre a la vila i sota l'escut del Patronat. En aquests inicis comptava amb actrius veteranes com Rosa Pagès, Enriqueta Batlle i Montserrat Tauler, les quals varen interpretar els personatges principals de "La Dama del Alba", obra que va encetar aquesta nova època i que estrenaren a finals de maig del 1965 al Teatre Victòria amb bona rebuda del públic.

Posteriorment, i al costat d'en Manel Bisbe, van dirigir una personal adaptació del clàssic "Don Juan Tenorio" que comptava amb incrustacions de ballet dalinianes. En un article publicat a *Revista de Palafrugell* definien l'espectacle així: "... Bisbe es hábil en la dirección coreográfica y en el montaje de escenas espectaculares; Molinas, ojo avizor y brazo firme en la barra del timón, completa una mescolanza que, como las orgías del capitán Centellas en la Sevilla del Emperador ha hecho raya en la época...".

Altres obres destacades foren "Gente Bien" (1966) i "Llama un inspector" (1968) que es presentà en sessió de Teatre-fòrum.

Amb el senyor Gich com a alcalde, l'Ajuntament no donava subvencions per portar a terme iniciatives culturals però ell mateix renunciava al seu sou d'alcalde i els diners els dipositava en una caixa metàl·lica, on els guardava per poder ajudar les entitats quan necessitessin diners. Però amb les eleccions el consistori va canviar i les coses es capgiraren, amb la qual cosa, malgrat ser una agrupació que firmava amb el suport del Patronat no se'ls donaven les facilitats que necessitaven, ni econòmiques ni materials i se'ls feia difícil seguir endavant. Un exemple d'aquestes mancances el trobem quan els va prometre 10.000 pessetes per subvencionar l'obra "l'Hostal de la Glòria" de Sagarra en concepte de despeses i contractació de la primera actriu i locutora de Ràdio Nacional, Mª Matilde Almendros, i quan va ser hora de cobrar, fins i tot l'esposa de l'alcalde quan els trobava pel carrer els deia si trobaven lògic que per divertir-se haguessin de demanar diners.

Tot i així el 1969 estrenaren la comèdia francesa "Tres angelets a la cuina" d'Albert Husson i el mateix autor, en assabentar-se del bon muntatge, els va enviar una carta de reconeixement a la gran tasca. L'abril del 1970 presentaven l'obra "Los intereses creados" i, en aquest muntatge, en Molinas co-dirigia amb Fèlix Pérez, alhora que ambdós

també interpretaven els personatges de Crispín i Capitán respectivament. L'experiència es va viure amb entusiasme i van quallar a la perfecció i mentre en Lluís marcava el muntatge escènic, en Fèlix s'encarregava de la dicció castellana. Posteriorment van seguir treballant conjuntament entre el 1971 i el 1975, en què van presentar títols com "La casa de las chivas" (obra picant), "L'hereu i la forastera", "La tia de Carlos", "El marit ve de visita", "El màgic d'Oz", i "El caballo desvanecido" entre d'altres. Amb aquest última varen ser convidats a participar en una mostra de teatre a Girona i allò va ser el preludi del que els arribaria mesos més tard. A principis del 1976 varen rebre una invitació pel concurs organitzat per "Educación y Descanso", on aprofitant que ja havia mort en Franco varen escollir una obra significativa de l'època "Mariana Pineda", això sí, van haver de demanar tots els permisos corresponents als estaments oficials i van obtenir un "autorizado para todos los públicos". Amb aquesta obra estrenada a l'escenari del Centre Fraternal i protagonitzada per Glòria Cruz varen obtenir el primer premi provincial, cosa que els va portar a participar a la fase final al Teatre de Mollerussa on van aconseguir un merescut tercer premi.

L'any 1976, concretament el 16 i 17 de juny, representaren al Centre Fraternal "El senyor Perramon" però aquesta obra va significar quelcom més que un muntatge teatral, va ser el trencament de gairebé quinze anys de teatre amb el "Quadre escènic del Patronat de l'escola d'Arts i Oficis", un final provocat pel fort dèficit que arrossegaven, sumat al fet que l'Ajuntament, en un moment d'agreujament de la salut del senyor Alsius, s'els va girar d'esquena. Arriba el final definitiu amb un sopar de germanor el 22 de juny del mateix any a l'Hotel Costa Brava. A Molinas tot plegat li suposà una gran decepció ja que altra vegada el tracte amb les institucions l'havia traït i per aquest motiu va aparcar el teatre fins molt de temps després.

06. GENTE BIEN AL
CENTRE FRATERNAL, 1966.
ENRIQUETA BATLLEM I
LLUÍS MOLINAS.
FOTO J. SERRANO. ARXIU
LLUÍS MOLINAS.

ALTO! LA GUARDIA CIVIL!

Com ja esmentàvem al començament d'aquest capítol l'obra "Els savis de Vilatrista" la van representar a diferents poblacions. Un diumenge, per motius d'agenda l'havien programada a la tarda a Begur i al vespre a la Bisbal i no hi havia massa temps entre les dues sessions. La majoria d'actors i actrius van fer el trajecte amb un autocar que havien contractat expressament, però cinc d'ells van haver de fer el viatge amb cotxe i sense treure's els vestits d'època. Conduint per la carretera de Begur a Pals, en arribar a la cruïlla per anar a Torrent topen amb la Guardia Civil que els criden l'*alto*. Els agents els van demanar la documentació i també explicacions d'aquelles disfresses. Com que les explicacions semblava que no se les acabaven de creure, van viure uns moments d'incertesa, però després que els dos agents parlessin una estona entre ells els digueren: «Adelante, y a ver si terminamos con tanto cachondeo a esas horas!». Aquella estona que els havien fet perdre era crucial i prement l'accelerador arribaren a la Bisbal amb el temps just per sortir a l'escenari.

L'APLAUDIMENT DE MARTA LAVIÑA

La meua vinculació amb Palafrugell va començar quan em vaig casar. Amb el que va ser el meu marit regentàvem primer el restaurant del Mas Carles i després el Restaurant l'Ast del carrer dels Valls. Jo vaig néixer a Calonge, però a l'edat de 12 anys la meua mare em va separar de la família i em va portar a casa d'uns desconeguts que vivien a Barcelona, on vaig haver de treballar de dia i acabar els estudis als vespres. Els temps no eren gens fàcils i la vida em portà cap a França, Bèlgica, Holanda i altra vegada a França, a casa de la meua tia Rosa Laviña. Esmento això perquè s'entengui que vaig tenir una infantesa i una adolescència difícils i mogudes i, en arribar a Palafrugell, les coses no va canviar gaire. Un dia va venir en Lluís Molinas a menjar al restaurant amb el seu amic Modest Cuixart i li vaig dir que volia tornar a fer teatre i ell em contestà: «A tornar a fer teatre? Que ja n'havies fet abans?» Jo ja havia intervingut en algunes obres de teatre amateur en les meues estades europees i li vaig contestar que sí. Em respongué que ja ho tindria en compte i al cap de pocs mesos em va venir a oferir el paper de la Mònica a l'obra "El carrousel". El 15 de març de 1974 estrenàvem l'obra i, amb gran fortuna, les crítiques als diaris van ser molt bones. Com que a ell també li vaig agradar, va començar una nova etapa per a mi, no sols pel que fa al teatre sinó també per a la meua vida personal. La casa, la família i la feina em tenien tancada en un pou sense sortida i gràcies el teatre i, sobretot, a en Lluís vaig trobar la llum.

A partir d'aquest moment vàrem iniciar una gran amistat i vàrem preparar projectes conjuntament. De fet, vaig portar-lo a actuar al Casino Calongense, juntament amb la Mercè Broquetas, per representar-hi unes peces de petit format, en la què va ser la primera vegada que es va representar teatre professional a Calonge. Uns mesos més tard em va proposar que m'encarregués de les tasques de secretària al quadre escènic del

Patronat d'Arts i Oficis. Recordo que aquella època, abans de representar alguna obra, s'havien de tramitar els permisos al "Departamento de Censura" de Girona i sempre em demanava que hi anéssim els dos junts perquè jo feia cara de respecte, així és com ell ho anomenava. A mi sempre m'ha agradat vestir amb camises i portar-les escotades, per això quan estàvem a les escales de les oficines per fer la sol·licitud, em deia que em cordés una mica per causar bona impressió, fins i tot amb això era curós. D'aquella època de la censura també en recordo que abans de començar les obres miràvem per la cortina del teló per si vèiem algun home vestit de negre que ningú no conegués (un inspector de la censura) i si no l'hi vèiem, aportàvem a l'espectacle alguna *cullerada* personal, que de l'altra manera ens hauríem hagut d'estalviar.

Al llarg d'aquests anys vàrem viure molt bones estones plegats, amb tota la gent que integrava el grup, primer al Patronat i posteriorment al Grup Tramoia, del qual en guardo molt bons records; allò era com una gran família i moltes vegades hi trobaves el que no tenies a casa.

En Lluís, com a persona i amic no m'ha fallat mai i ens hem respectat molt, no som d'aquelles amistats que es telefonen sovint, però tots dos sabem que quan ens necessitem sempre ens trobem pel que faci falta, amb ell sempre ens hem parlat amb el cor a la mà i ho seguirem fent.

Si he de fer una valoració teatral, crec que el teatre no li ha estat just, ha hagut d'aguantar sempre moltes, massa bufetades i mai no s'ha queixat, sempre ha continuat endavant entregant-s'hi al cent per cent. A Palafrugell se l'hauria d'haver valorant molt més del que s'ha fet, s'ha de pensar que *fora fronteres* el nom de Lluís Molinas és sinònim de prestigi. Però com diuen, ningú no és profeta a casa seva i si les enveges fossin puces molta gent es passaria la vida gratant-se.

De Lluís Molinas, amb ell es va perdre la llavor. // MARTA LAVIÑA

TELÓ

ACTE IV. 1978 DON JAUME EL CONQUERIDOR

Un parell d'anys va haver d'esperar Palafrugell per tornar a veure en Molinas als escenaris, la decepció l'havia rosegat amb força i també s'hi sumà la mort, el setembre del 1977, del senyor Francesc Alsius, un ferm puntal del teatre local, i amb això la desaparició del Patronat.

A principis de 1978, el Centre Fraternal ja havia pogut recuperar el nom, fins el moment Centro Español, i la junta tenia la proposta de convertir la sala-teatre en un bingo, ja que l'entitat no passava per un dels seus millors moments econòmics. Un exemple d'això és que no podia pagar la factura de gasoli de la calefacció que pujava un import de 28.000 pessetes i la van haver de liquidar amb un quadre original de Cuixart, que els havia servit per la portada del llibret que celebrava la recuperació. S'acabava de morir Franco, amb la consegüent proliferació dels espectacles de *destape*, a la què el Centre Fraternal també va apuntar, portant a l'escenari títols com "Hair", "Godspell", etc. Però aquells intents per recuperar econòmicament l'entitat no van ser suficients i la possibilitat del bingo cada vegada era més imminent.

Molinas, que era de la junta, creia que allò no podia acabar en silenci, que calia fer un comiat tal com li pertocava, fent teatre i no pas amb una obra qualsevol. Així, en el transcurs d'un sopar amb el seu vell amic Joan Piera, li proposà de representar una peça llargament criticada durant molts anys i llegida de sotamà durant més de 7 dècades. L'obra pròpiament dita s'anomenava "Don Jaume el Conquistador" i és la més popular de Serafí Pitarra, escrita a finals del segle XIX, és una actualíssima sàtira aplicable a moltes monarquies -no a la catalana- tant pel que fa als trulls de baixos, com a la fal·lera de matar moros. En Piera, havent-se llegit el guió, va decidir de demanar consell al tinent de la guàrdia civil i aquest li digué que endavant, que la censura ja no existia; cal recordar que ja feia dos anys de la mort de Franco però la gent encara no estava massa tranquil·la.

Aquella representació suposaria una estrena mundial, ja que en ser una obra prohibida ningú havia gosat porta-la a cap escenari, ni de manera clandestina, tot i ser

«Cap al camp tornant
podràs dir-li a Sidi Haley
que mai de por es caga el rei
tot i que el trobis cagant.
Que el Rei Jaume té coratge
i el melic no se li arruga.
Que llegeix vostre missatge
i després el cul s'hi eixuga.»

07. DON JAUME
EL CONQUISTADOR.
AL CENTRE FRATERNAL.
1978. MIQUEL GELI
I LLUÍS MOLINAS.
ARXIU LLUÍS MOLINAS.

publicada ja feia molts anys suposadament per un amic de Pitarrà i, que sense recordar com, havia arribat a mans d'en Lluís. Recorda que quan era jovenet la compartien amb els companys de l'escola per les diversions típiques dels adolescents. I el 21 d'abril, Na CONSTANÇA, filla del rei de Sicília, En JAUME I, el nostre Rei i En PERE, el seu fill, prenien vida a l'escenari del Centre Fraternal sota la direcció del nostre protagonista, que també interpretava el paper de Rei Jaume. En el muntatge hi van participar un nombrós grup d'actors i col·laboradors, com el grup d'en Cantalosella ja que l'obra era engrescadora. El text amb paraules gruixudes i d'un enginy extraordinari feia les delícies dels amants de les sensacions fortes. El paper femení va ser per Mª Carme Roura, del grup "Màscara" de Girona, que va interpretar una Donya Constança d'antologia. Aquest paper no es va oferir a cap actriu local per no posar-la en evidència davant del seu poble però segons va afirmar Roura: «Es pot interpretar amb la mateixa dignitat un text de Sagarra com un d'en Pitarrà. El teatre, és el teatre».

El projecte va portar cua i va generar molts comentaris a la contrada i a la premsa. N'hi havia tants de favorables, com de sorprenents i per això no és d'estranyar que, alguna vegada, a en Lluís li passessin pel cap les paraules que també pronunciava com a Jaume I: *(text a la foto)*.

Li agradava arriscar i la valentia el recompensava amb allò que més aprecia, gaudir i fer gaudir mitjançant el teatre. Aquesta és la premissa que sempre ha utilitzat i que l'ha fet superar amb bona nota totes les seves produccions.

Amb aquesta aventura va aconseguir deixar enrere els alts i baixos i les mancances de les etapes anteriors i va recuperar allò que li feia tanta falta, la il·lusió... tant que, amb l'èxit obtingut, el mes de juny van repetir l'obra, a petició del públic, altra vegada amb un ple absolut. Malgrat l'èxit de les representacions al cap de pocs mesos la sala del Fraternal es convertia en un bingo que havia de suposar la remuntada econòmica i que va acabar sent tot el contrari, un enfonsament més profund.

ANECDOTARI. CAPÍTOL 4

COBRAREM EN "ESPÈCIES"

Un empresari amic de Joan Piera ens va proposar d'anar a fer l'obra al seu local de Platja d'Aro, el Palàdium, i van acordar un preu per cobrir les despeses i fer una mica de sopar. L'empresari hi va estar d'acord i li van anar a representar l'obra. Però la cosa no va acabar massa bé, a l'hora de cobrar aquell senyor els va dir que els donaria una quantitat força inferior a la que havien pactat. En Piera va mirar de parlar-hi però sense poder convèncer-lo, l'empresari deia que havia tingut moltes despeses amb la publicitat i altres coses que no venien al cas. Quan ho va explicar als integrants del grup, va saltar en Tià (perruquer) que els acompanyava per pentinar-los, i va dir que sinó podien cobrar en diners haurien de cobrar en "espècies". I tal dit tal fet, començaren a desmuntar làmpades, cortines, quadres i estàtues del local, carregaren la furgoneta fins a dalt de tot i marxaren cap a Palafrugell a corre cuita. Amb tot aquell mobiliari van tenir material suficient per poder muntar posteriors decorats.

L'APLAUDIMENT DE JOAN PIERA

Amb l'amic Lluís Molinas vàrem coincidir per primera vegada a dalt d'un escenari l'any 1953, a l'etapa del Casal Popular. Jo hi havia començat a l'edat de 8 anys fent d'angelet als "Pastorets" i vaig ser jo precisament qui el va engrescar perquè vingués a fer teatre. La nostra amistat es remunta a la nostra infantesa i ha perdurat al llarg de tots aquests anys. Estic parlant d'una època molt diferent a l'actual. Un temps que no va ser fàcil i el cert és que en aquells moments a Palafrugell una de les poques distraccions que teníem era anar a fer teatre al Casal. Amb en Lluís vàrem seguir treballant junts a l'època del Patronat de l'Escola d'Arts i Oficis, però aleshores ell feia de director. Després de la mort d'en Franco, es va alleugerir la censura i, a poc a poc, als escenaris es començaren a representar obres *picants* i per aquest motiu ens vàrem engrescar a representar aquest vodevil porno-eròtic, d'autor incert, encara que atribuït a Pitarra.

El cert és que va ser tot un esdeveniment. En Lluís feia de Rei i jo el de Muntaner, va ser un gran èxit i, com diria l'amic Molinas, amb alguna revifada d'aiguanaf a algunes de les senyores benestants de la vila. Recordo que la premsa va escriure: "com vos deia Fontanella... *Don Jaume, el Conqueridor* l'obra prohibidíssima i super-verda de Pitarra, fou representada a Palafrugell".

Més tard, en una etapa més recent i arran de la fundació del grup Tramoia, vàrem continuar col·laborant en diferents obres. El que és cert és que al llarg d'aquests anys, tan com actor, però sobretot com a director, en Lluís ha aconseguit situar el teatre amateur de Palafrugell a un nivell de qualitat realment envejable.

Però no tan sols hem compartit teatre, amb en Lluís ens vàrem embolicar amb l'edició d'uns quants llibres: "Palafrugell ahir", "Cuentos que són historias", "La història de Palafrugell i la seva comarca", "Àlbum recull de les Festes de Primavera"... Tasca que en Lluís continua, més actiu que mai, que si el programa de TV Costa Brava, la *Revista del Baix Empordà*, "Costa Brava, plató de cinema", "Ava Gardner i Pandora", "La senyora del Treumal", "El Glamour", etc, etc, etc...

Deixant de banda la part més pública d'en Lluís i fent referència a la part més personal se'm fa difícil enumerar-ne les qualitats i virtuts en tan poc espai. Em limitaré a dir que és amic dels seus amics, honest, sensible, amb una gran dosis d'humanitat i amb un coneixement amplíssim dels fets i esdeveniments del seu poble i de la seva comarca. Persona cultivada i compromesa en les diverses activitats i manifestacions culturals, en Lluís és de les persones amb les què sempre s'hi pot comptar. // JOAN PIERA

TELÓ

VEU EN OFF: **SENYORES I SENYORS, CINC MINUTS DE DESCANS**

MITJA PART: LLIBRES, REVISTES, CINEMA,
ANTIGUITATS, L'ESTABLE,
PERIODISME I CORRESPONSALIA,
AMICS DE FITOR, COL·LECCIONISME,
PROGRAMES FESTA MAJOR...

Aprofitant el descans de la mitja part, mitjançant breus, farem un repàs a la vida professional i lúdica del nostre protagonista.

El 1956 entra a formar part del FESTA, el Fomento del Espectáculo Selecto y del Teatro Asociación, una entitat que vetllava pels interessos del món de l'espectacle.

Del 1958 al 1964, va fer de locutor a la ràdio La Voz de la Costa Brava, amb seu a Palamós, treballant en ràdio-teatre, posant discs i gravant publicitat.

Del 1959 fins el 1976, juntament amb en Bernat Causa, van ser els encarregats de fer el llibret de la Festa Major de Palafrugell. En aquests llibrets, a banda de la publicitat i de l'agenda de la festa, hi havia escrits que relataven fets d'actualitat i d'altres que recuperaven històries de la vila.

El 1962 va tenir la seva primera experiència en el teatre professional a la companyia de Mario Cabré, amb l'obra "Terra Baixa" que van representar a diverses poblacions. Els extras que apareixien a l'obra eren els integrants de la "Calderón".

De l'any 1968 fins el 1975 es va involucrar activament en el món del cinema. Primer va crear les sessions de cinefòrum a Palafrugell al costat del senyor Jaume Isern. Posteriorment, va participar en el rodatge de diferents curtmetratges del Fotocine Club de Palafrugell i també als que enregistrava en Francesc Serrat de Palamós, amb qui van guanyar diferents premis amb arguments bàsicament còmics. El més destacat va ser una creació d'en Josep Vives que tenia un argument dramàtic i treballat, segons un text que li va donar personalment el marit de "La Chunga", titulat "El camarada" i gravat entre la platja de Castell de Palamós i el cementiri de Pals. Amb aquest van guanyar un premi en un certamen dels Drets Humans.

L'any 1970 va protagonitzar el film "Las flores mueren en mayo" dirigit per Arcadi Lozano. Aquesta pel·lícula va ser presentada en diversos festivals de cinema arreu del món i va tenir molt èxit. Però a l'últim festival que va presentar-se, el Festival de Valladolid, va rebre severes advertències del jurat ja que la censura no l'acceptava i només van admetre la seva projecció sense so. Total, el resultat va ésser que quan van tornar el film estava trossejat i fins el moment no s'ha pogut recuperar.

La dècada dels anys 70 va ser corresponsal de Ràdio Nacional de España a la Costa Brava, passava notícies i fets culturals i els enviava via telèfon perquè sortissin a l'informatiu de Barcelona. Com que a casa seva no tenia telèfon feia les comunicacions des d'una cabina telefònica pública.

A la mateixa època va ser corresponsal de premsa per Europa Press, la seva tasca era la d'escriure notes de premsa de notícies en general, les quals l'agència divulgava a diferents mitjans. La més terrible va ser la d'un nen de vuit anys que la Guàrdia Civil va trobar a casa seva amb el llavi obert després d'una pallissa que li havia donat l'amant de la seva mare. La parella va ser detinguda i posteriorment jutjada.

A la segona meitat dels anys 70 també va iniciar la tasca de col·laborador al diari *El Correo Catalán*, aquí feia articles i entrevistes a personalitats com Xavier Cugat, Joan Manuel Serrat. Charles Aznavour o el matrimoni Woevodsky (propietaris del Castell de Cap Roig), el qual en veure la manera com havia transcrit l'entrevista va enviar-li una carta d'agraïment assenyalant-li: «Ja era hora que algú digués la veritat tal com era».

Durant aquesta segona meitat dels 70 va compartir escenari amb Mercè Broquetas, actriu professional, representant obres de petit format, en les quals intervingien ells dos sols, grans experiències carregades d'alt risc escènic.

Els anys 70, hi va haver un canvi de la junta al Centre Fraternal i el president, en Paco Torres, va oferir-li d'entrar a formar-ne part i s'encarregà durant anys de la contractació de les companyies de teatre que venien a representar les obres a tant per cent. Aquesta tasca la va deixar quan la sala del Fraternal es va convertir en un Bingo.

A principis dels anys 80 va fer col·laboracions a Ràdio Palafrugell, en la primera època enregistant ràdio-teatre on hi participaven els integrants del grup Tramoia, on fins i tot hi va fer alguna aparició la mateixa Mercè Broquetas. Posteriorment, a la segona etapa de l'emissora va participar activament als inicis del programa "El racó poètic" un espai dirigit i presentat per Carme Hostaled.

Amb el tancament de "L'Estable" el 1981, es va dedicar professionalment al món de les antiguitats i va obrir una botiga al carrer Estret amb el nom de "Estret Street". En aquest establiment s'hi podia trobar mobiliari i vestits antics, articles

de col·leccionisme i de cinema. Més endavant, va traslladar la botiga al carrer Ample, cantonada Passeig Migdia, on hi va romandre fins a la jubilació, l'any 2001. Al llarg d'aquests anys va poder comptar amb una clientela fixa i assídua i el qual els agraeix molt la confiança que li prestaren.

Fou l'any 1991 quan va poder participar a la gravació d'una sèrie de televisió. Després de passar un càsting el van escollir per interpretar el paper d'un Lord escocès, vestit amb les faldilles típiques del país i va ser el protagonista d'un dels capítols de la sèrie "Els misteris de la Vila U", una entrega de 7 capítols de 25 minuts de durada cadascun i dirigida per Jordi Cadena i interpretada per Josep Mª Pou i que es va emetre per TV3. El capítol que protagonitzava en Molinas va ser enregistrat a Camallera.

També a principis dels 90, arran d'haver publicat el llibre "Cuentos que son historias" juntament amb Joan Piera, el van visitar uns amics de la Bisbal i li proposaren de muntar una associació per salvar Fitor i les seves muntanyes, on en aquell moment no es podia ni accedir perquè tots els camins estaven embardissats. Va acceptar i el van escollir president, càrrec que actualment encara ostenta. Del que se sent més orgullós és d'haver recuperat i restaurat, gràcies a les subvencions, l'església que és una peça romànica molt important; actualment a la rectoria hi ha un restaurant. Cada tercer diumenge del mes d'octubre organitzen la Festa de Fitor amb un aplec i un dinar popular.

08. ESCENA DE LA SÈRIE
DE TV3 ELS MISTERIS DE
VILA U, 1990.
JOSEP M^a POU, ALFRED
LUCHETTI, EL DR. SOLER,
LLUIS MOLINAS
I GUILLEM D'EFFACK.
ARXIU LLUIS MOLINAS.

Si volguéssim entrar en detall a les seves publicacions necessitaríem moltes pàgines, per això fem un repàs als llibres més representatius que ha publicat. Tot va començar amb el "Cuentos que son historias", del què la mare d'en Piera els deia que es farien més savis que rics. La qüestió és que el van posar al mercat i en un mes es van exhaurir els mil exemplars que n'havien editat. Engrescat, va continuar amb textos propis i de col·laboradors, o reeditant obres de Torroella i Plaja: "Palafrugell ahir", "Història del teatre a Palafrugell", "Historia del teatre a Palamós", el pioner "Palafrugell 1936-1939. Recull-testimoni d'una guerra", "Història de Palafrugell i la seva comarca", tres volums de "Carnaval de Carnavals" dedicats a les Festes de Primavera de Palafrugell, "Costa Brava plató de cinema", "Madeleine Carrol, la senyora de Treumal", "Glamour, art i gastronomia a la Costa Brava", "Els fogons de l'àvia Dolors", "I també hi va haver una llarga postguerra" i, més actual, la reedició del llibre dedicat a "Madeleine Carroll. La senyora de Treumal". Tots ells són un gran llegat per a la història empordanesa.

Des del 1995 fins l'any 2002, va ser col·laborador al setmanari empordanès "La Proa" on hi publicava articles que explicava la història de fets de la comarca.

Actualment col·labora a l'edició de la "Revista del Baix Empordà" que n'exerceix de coordinador i també hi publica articles de temes històrics.

Aquests últims anys també dirigeix i presenta el "Tot Recordant" un programa que recupera la memòria de fets i personatges de les nostres contrades, fent visites al lloc on es situa la trama i entrevistant als protagonistes o bé estudiosos del tema en concret. El programa el produeix TV Costa Brava i també s'emet per tot Catalunya a través de la TDI, grup de televisions digitals independents.

Ja en el terreny més personal, alguns privilegiats hem pogut visitar el Museu personal que en Lluís té a casa seva. Quan el veus et captiva no en tens prou de pujar i mirar, quan hi entres quedes hipnotitzat per la gran quantitat de peces totes elles degudament ordenades i amb una col·locació impecable. Hi podem trobar programes de cine i teatre de totes les èpoques, vestits d'artistes de cine, mobiliari i obres d'art antigues, joguines, revistes i un llarg etcètera de peces, que si es volguessin catalogar caldrien anys de feina per poder-ho fer. Com ell afirma: «N'hi ha milers i milers, tantes que quan hi entres sembla una casa de la por.» Afirmar que molts dies, a l'estiu, va a fer-hi la migdiada per envoltar-se de la màgia de tots aquells records, els quals ell tant estima.

Sona el timbre que ens avisa de l'inici de la segona part. Després d'aquesta intensa mitja part tornarem a seure a la nostra butaca per reprendre el fil i gaudir de la continuació de l'obra...

SEGONA PART: ENTREMÈS.

TOURNÉES I PASTORETS

quest capítol el dediquem a les gires teatrals que va fer en Lluís Molinas, externes a les seves companyies i també a fer una breu pinzellada de la direcció dels Pastorets.

1959. MEDEA

Aquesta va ser la primera experiència teatral de Molinas amb el teatre exterior i ja hi va despuntar. El senyor Jaume Sureda, director de la Voz de la Costa Brava i el senyor Esteve Albert, director del Pessebre Vivent d'Andorra, van unir-se per produir una tragèdia grega anomenada "Medea" amb a intenció de portar-la de gira. Pere París, director de teatre a Palamós havia d'interpretar-hi un paper però per motius de salut de la seva esposa, quan faltaven quatre dies per l'estrena a Lloret va haver d'abandonar el projecte. En Pere va oferir el paper, un preceptor dels nens, a en Lluís, i aquest va acceptar. Amb tres dies es va haver d'aprendre el paper i en acabar l'estrena el director el va catalogar de gran talent, davant del senyor Jaume Sureda. La gira va recalar a Lloret, Empúries i a Banyoles al costat del llac, entre altres indrets.

1981. UNA CASA DE CUENTO

Concepció Llach, autora de l'obra "Una casa de cuento", estrenada al Paral·lel de Barcelona amb el seu marit com a protagonista, volia recuperar el muntatge a les comarques gironines però en haver enviudat necessitava nous actors i actrius per començar una nova companyia. Llach va abandonar Barcelona, es va instal·lar a Sant Feliu de Guíxols i va reunir un grup de gent per reemprendre l'obra i fer-ne una tournée però li faltava el personatge masculí principal i aquí va ser on Maria Aubeso, actriu, va proposar el nom del nostre personatge que va acceptar sense pensar-s'ho dues vegades. La companyia funcionava en format cooperativa anomenada "tites tites", un cop fetes les representacions es repartien els diners equita-

tivament entre tots, tenint en compte les despeses de cadascú. En Lluís, com que havia de traslladar-se dos dies a la setmana per assajar a Sant Feliu, cobrava a part la gasolina dels viatges. Va ser una grata experiència però afirma rotundament que ara no ho tornaria a fer.

1986. **ANTÍGONA**

Ja immers al grup Tramoia, va conèixer a Martirià Coll, que va aterrar a Palafrugell per muntar una escola de teatre, i havia format part del TEI de Sant Marçal on era la mà dreta de Pep Cruz, però al separar-se la companyia va decidir crear el seu propi grup de teatre. En Martirià va contractar a en Lluís per donar classes d'improvisació a l'escola que havia inaugurat i al mateix temps li va oferir unir-se a un projecte innovador, representar la tragèdia grega "Antígona" de Sòfocles al bell mig de les Ruïnes d'Empúries. Òbviament, en Lluís va acceptar i, juntament amb altres actors i actrius del "Tramoia" i d'altres poblacions gironines, s'embranchaven en el projecte. Les funcions van tenir lloc al llarg del mes d'agost del 1986 i com assegura en Lluís: «Poder actuar al mig d'aquelles pedres és una experiència brutal».

1987. **ÈDIP REI**

Durant el mes d'agost del 1987, també a les Ruïnes d'Empúries es va fer la segona part de la tragèdia grega i aquesta vegada sota el títol d' "Èdip Rei" que no era més que la continuació de la història iniciada l'any anterior. En Lluís seguia interpretant el mateix personatge, Tiresias, un endeví cec que volta pel món.

En paraules textuais del protagonista: «Les Tourneés eren molt sucoses perquè tant podies actuar en un gran teatre com al costat d'un galliner, fins i tot vàrem actuar a una plaça d'un poble de l'Empordà profund on l'escenari era un remolc de tragar fems que el dia abans havien utilitzat per un tal transport. A Regencós vam actuar en una estrada on a sota hi havia gallines i mentre feiem la funció una lloca anava cloquejant».

1995-97. **ELS PASTORETS**

Els anys 70 ja havia fet un primer intent de dirigir els Pastorets de Folch i Torres al Centre Fraternal, però va haver de desistir per la complicació que suposa coordinar tanta gent. L'any 1995, l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Palafrugell li ofereix dirigir-los novament. En un primer moment, va refusar perquè no ho tenia massa clar per culpa de la mala experiència anterior, però amb la insistència d'en Joan i la Cati Piera finalment hi va accedir. Va voler crear un projecte ambiciós, mirant d'innovar escènica i millorant la interpretació, però el 1997 i després de tres edicions va abandonar definitivament el projecte per falta de motivació.

En algunes edicions posteriors, quan se li ha demanat hi ha fet col·laboracions puntuals, interpretant papers com el de Sacerdot.

L'any 2012 contribueix amb la *Revista del Baix Empordà* a editar el llibre "Pastorets de Palafrugell 60+60" un recull històric dels Pastorets locals escrit per Ramon Piferrer i Àngela Martí.

ACTE V. 1984-1999 GRUP TEATRAL TRAMOIA

Els primers anys de la dècada dels 80 en Molinas no es podia imaginar que estava a punt d'encetar una nova etapa teatral i que —com sempre ha afirmat— seria la que més emocions li ha despertat. Tot just començar l'any 1984 la Cati Piera i en Carles Solés li proposen formar un nou grup. Després de parlar-ne i veure les bones intencions, no va respondre amb una negativa, sinó al contrari. Així posaven fil a l'agulla a la creació del “Grup Teatral Tramoia” de Palafrugell, on des del principi, se sumaren al projecte la Francesca Aymerich i la Carme

09. QUAN LA RADIO
PARLAVA DE FRANCO, AL
TEATRE VICTÒRIA, 1984.
ACTORS, LLUÍS MOLINAS I
JOAN PIERA.
FOTO PACO DALMAU.
ARXIU LLUÍS MOLINAS.

Hostaled i tot seguit s'hi afegiren Ramon Piferrer, Martí Ribot, Engràcia Vilà, Mariana Lozano, Sandra Ortiz, Miquel Brias, Maria Bruguera i un llarg etcètera. En aquesta època caldria destacar també la tasca del decorador Pere Bahí que va ajudar a aconseguir grans muntatges escènics. En aquesta formació en Lluís exerciria bàsicament de director amb aparicions esporàdiques en alguna de les produccions.

El "Grup Teatral Tramoia" es va estrenar el 25 de maig del mateix any presentant a l'escenari del Teatre Victòria "Quan la ràdio parlava de Franco" de Josep M. Benet i Jornet, una obra centrada en la postguerra de caire antifeixista, a la qual l'Ajuntament de Palafrugell, que en aquell moment era encapçalat per Lluís Medir, va donar un suport total al projecte.

Tot i la bona estrena, els inicis no van ser fàcils, no tenien un escenari concret on establir-se i van haver de llogar garatges per utilitzar-los de magatzems pels decorats. Els assajos es portaven a terme a les cases particulars dels mateixos actors però malgrat la manca de suport els ànims no van decaure.

Les premisses bàsiques del Tramoia eren la qualitat dels muntatges, a més d'intercalar obres dramàtiques i còmiques, per no encasellar-se en un sol estil. A continuació es detallen alguns dels títols més remarcables que van portar a escena, per així poder-nos fer una idea del que va suposar la companyia:

1985	"Els milions de l'oncle" de Carles Soldevila
1985	"L'amor venia amb taxi" de Rafael Anglada
1986	"La Rambla de les Floristes" de Josep M ^a de Sagarra
1987	"Els aprensius" de Prudenci Bertrana
1987	"Arsènic i puntes de coixí" de Joseph Kesselring
1989	"Reina" de Josep M. de Sagarra
1990	"La cuina dels angelets" d'Albert Husson
1990	"El Diari d'Anna Frank" de Frances Goodrich i Albert Hackett
1991	"El zoo de cristal" de Tennessee Williams
1992	"Taules separades" de Terence Rattigan
1993	"Entre llops" de Lilian Hellman
1994	"El nostre poble" de Thornton Wilder amb l'adaptació de Gerard Prohias
1996	"Desfarem la casa" de Sebastián Junyent amb la versió de Jordi Pujol i Cofan
1997	"El temps i els Conway" de John B. Priestley

Si ens aturem en algunes d'aquestes obres, veurem que "La rambla de les Floristes" va ser un muntatge d'impressió on es van plantar arbres reals a l'escenari. Pere Bahí va fer una gran escenografia on va incloure les plantes necessàries per reproduir fidelment la Rambla barcelonina i al bell mig dels arbres hi havia les parades.

"Els aprensius" va ser representada per homenatjar el seu autor i la van portar al Casal Català de París. L'Ajuntament i la Diputació de Girona els van subvencionar el viatge i l'estada, i el Casal Català de París va pagar el lloguer del teatre on la van representar. En aquest viatge els va acompanyar la regidora de cultura de l'Ajuntament, en representació oficial.

“Reina” va ser estrenada el mes de juliol a la platja del Port Bo de Calella de Palafrugell aprofitant l’escenari natural de les Voltes, va ser produïda conjuntament amb Ràdio Palafrugell i posteriorment van portar-la de gira a diverses poblacions i també al Casal Català de Madrid, on l’Ajuntament de Palafrugell els va subvencionar el viatge i l’alcalde Suñer els va acompanyar per fer-ne l’obertura oficial.

A toc anecdòtic, en la representació a la plaça major de Santa Pau es van exhaurir totes les cadires i els veïns volien portar-se-les de casa seva però el mossèn els va obrir l’església perquè agafessin els bancs i així tothom va poder seure.

“El Diari d’Anna Frank”, catalogat de muntatge de gran format, no la van poder representar a cap més població per problemes de logística amb els decorats. La nota remarcable és que la “Fundació Anna Frank”, amb seu a Amsterdam, en assabentar-se de la representació els va enviar una carta adherint-se a l’acte i agraint-los l’interès per la història i la seva difusió. En acabar la funció, en Lluís va llegir l’escrit rebut i el públic assistent va dedicar un llarg aplaudiment a la causa de la llibertat.

Com queda palès aquesta va ser una època gloriosa pel teatre palafrugellenc. El “Grup Tramoia” va iniciar-se amb obres d’alt risc escènic, entrant de ple al teatre internacional, un teatre més cultivat, més culte i per això tot el que feien ho tractaven amb molta cura. No obstant això, tampoc no van deixar mai de banda el teatre que sempre havia predominat a Palafrugell, aquell que agradava al públic no tan exigent, però mai no van caure en la temptació de representar vodevils ja que quedaven molt lluny del llibre d’estil de la mateixa companyia.

Quan les coses es fan bé, funcionen, i quan funcionen s’hi suma gent nova i el Tramoia no en va ser una excepció. Així cada any s’incorporaven joves talents que

10. REINA, A LA PLATJA DEL PORT BO, A CALELLA, 1989. CATI PIERA I LLUÍS MOLINAS. FOTO PACO DALMAU. ARXIU LLUÍS MOLINAS.

aportaven més registres interpretatius a la companyia i això els permetia poder viure noves experiències, com per exemple l'enregistrament d'obres en format ràdio-teatre per ser emeses a Ràdio Palafrugell. Per a molts dels actors era un món nou però per en Molinas va suposar el retorn al *teatre-invisible* que tant havia treballat durant l'època de "La Voz de la Costa Brava".

L'any 1999, concretament el mes de maig, estava prevista la inauguració del Teatre Municipal de Palafrugell. L'Ajuntament va oferir a Molinas representar-hi una obra que serviria d'acte central. Aquest va ser el començament d'un nou equipament però el final d'una companyia. En Molinas decideix fer el muntatge de "L'Hostalera" de Galdoni. Per a una representació tal, va fer una selecció molt acurada d'actors i actrius palafrugellencs, però a dos mesos de l'estrena i amb els assajos ja avançats, un dels actors li va tornar el paper al·legant que no veia possible interpretar el personatge. A partir d'aquest punt les paraules són del propi Molinas perquè qui millor que ell per explicar el trist final: « Com que era carnaval, vaig anar a un sopar a l'envelat de Palamós i vaig treure el tema entre els amics que ens trobàvem a la taula. Tots van coincidir en dir-me que li demanés a en Francesc Cargol que havia fet molt de teatre a Palamós, però ara feia temps que estava inactiu. M'hi vaig posar en contacte i en veure de què anava el projecte va acceptar molt il·lusionat. Haig de felicitar-lo perquè amb una setmana es va aprendre el paper, però un dia en sortir d'un assaig em crida i em pregunta si he fet bé d'escollir-lo a ell. Jo vaig quedar estranyat i li vaig demanar el perquè. Em contesta: "És que he sentit a dir que he robat el paper a una altra persona". Vaig contestar-li que no fes cas dels comentaris externs...

Uns dies després em vaig trobar una senyora del poble i em diu que no hi ha dret que en aquesta obra hi hagués tanta gent de fora com de Palafrugell i que no ho veia just. Jo, com que coneixia aquella senyora i sabia d'on era vaig veure ben clar d'on provenien *els tiros*, però fidel a la meua feina vaig continuar l'obra sense fer-ne cas.

Va arribar el cap de setmana de l'estrena i l'obra va ser qualificada de gran èxit. Evidentment, em vaig sentir orgullós de la feina feta per part de tot el grup i els ho agraeixo molt.

Al cap d'unes setmanes coincideixo al carrer amb un palafrugellenc i em diu que havia comès un gran error i jo vaig demanar-li de quin error estava parlant. Em va contestar: "el de no haver comptat amb gent de Palafrugell per fer l'obra", jo li vaig explicar com s'havia anat forjant tot i ell em contesta que ja l'hauria fet ell aquell paper. En veure aquella actitud vaig tenir clar que havia de passar el *forrellat*.

Així va ser com vaig decidir posar punt i final a aquella etapa teatral. Va haver-hi un grup de persones que sota cap concepte va voler entendre la situació.

Aquell any em van concedir el Premi Peix Fregit i amb un discurs davant del públic que omplia el Teatre Municipal, vaig donar a entendre les intrigues que hi havia i per acabar els vaig dir que "qui sigui frare que prengui candela".

Les representacions van tenir una bona crítica però sempre quedarà el regust d'un final inesperat però cal dir que a Palafrugell quedarà el llegat que va deixar el Grup Teatral Tramoia.

CAMES AVALL

L'obra "Els milions de l'oncle", on en Lluís feia un paper curt i caricaturesc, un enterrament que visitava una família a la què se'ls havia mort l'oncle, es va anar a representar a l'Escala. El personatge d'en Lluís, com a treballador d'una funerària anava a oferir baguls a la família. Per representar aquest paper s'havia caracteritzat adequadament i vestia d'una manera estranya. En una de les escenes que no era de riure, es trobava a l'estrada amb la Cati Piera i va sentir com el públic començava a riure despietadament, cosa que ell no entenia perquè tot just havia desplegat el catàleg, que era enrotllable. Però de sobte ja sent com la Cati li diu murmurant: «Els pantalons! Els pantalons!». En Lluís va mirar cap avall i va veure que portava els pantalons a baix els genolls, aleshores en aquell moment d'incertesa, se li va activar els seus dots d'improvisació i diu: «Reno! Ja m'ho deia la meua dona que un dia perdria els pantalons i, ves per on, que ha hagut de ser avui i mentre ensenyo el mostrari, perdoni senyora...» va agafar els pantalons i se'ls va apujar cames amunt i com si res no hagués passat, van continuar l'escena. El públic, molt ingenu, va pensar-se que aquell era un gag de la mateixa obra.

L'APLAUDIMENT DE CATI PIERA

Va ser a principis de l'any 1984, quan amb en Carles Solés vàrem anar a veure a en Lluís Molinas i li plantejarem la idea de revitalitzar el teatre d'aficionats a Palafrugell, que en aquells moments, sense cap grup actiu en escena, oferia un trist panorama. En Lluís feia anys que no trepitjava un escenari i crec que li vàrem encomanar el nostre entusiasme. No s'ho va pensar dues vegades. Ens va dir que si i ens vàrem posar a treballar sota la seva direcció. Així va néixer el grup teatral Tramoia de Palafrugell.

Vàrem debutar el 25 de maig del mateix any a l'antic Teatre Victòria amb l'obra "Quan la Ràdio parlava de Franco" de Josep Maria Benet i Jornet i des d'aquesta primera obra fins a la última, que va ser "l'Hostalera" de Goldoni, representada al TMP amb motiu de la seva inauguració, varen transcórrer 15 anys. Al llarg de tot aquest temps vàrem procurar que el grup Tramoia estigués present d'una manera constant en els escenaris palafrugellencs, representant obres escrites tant per autors catalans com de fora del nostre país, des de Sagarra a Tennessee Williams. Crec que si amb alguna cosa ens vàrem destacar, fou per el nostre esperit de superació, portant a l'escena obres d'autors de qualitat contrastada, cosa, que sota la direcció de Lluís Molinas, no podia ser d'altra manera. No obstant això, al llarg de tot aquest temps al grup no li van faltar problemes. Una de les moltes dificultats que ens vàrem trobar va ser la de no poder disposar d'un escenari concret per poder representar les obres. Aquest era un problema força constant i fins i tot alguna vegada impossible de solucionar. Recordo que en una ocasió, de resultes de la negativa de la junta del Fraternal a utilitzar la seva sala, no vàrem tenir més remei que fer la representació en un escenari improvisat a la petita tarima de la sala d'actes del primer pis de Can Genís. Però si de tant en tant sorgien

inconvenients, també és cert que vàrem viure moments memorables com les actuacions als Casals Catalans de Madrid i París amb obres de Sagarra i Bertrana, amb el clar objectiu d'emocionar catalans enyoradissos. I així va ésser. Tinc molt present aquella platea de 700 localitats plena de gom a gom del Casal Català de París i l'emoió que vàrem viure tots plegats. De totes les representacions del grup Tramoia, les que recordo més emotives varen ser la de París i la del drama històric del "Diari d'Anna Frank", representada a Palafrugell, en versió i adaptació al català de Jordi Pujol i Cofan.

Tot això ja forma part de la història, però com diria la gent de la faràndula, l'espectacle ha de continuar. És per això que encoratjo tot aquest nou planter d'actors que han anat sorgint aquests últims anys a continuar amb rigor i autoexigència el camí que generacions de palafrugellencs varen iniciar ara ja fa molts anys.

No voldria tancar aquest escrit sense donar les gràcies a en Lluís Molinas per la confiança que va dipositar en tots nosaltres, per donar-nos la oportunitat de conèixer, sentir, interpretar i estimar el teatre. Pel seu mestratge, per la seva digníssima labor com a director del Grup Tramoia i felicitar-lo per la publicació d'aquest llibret com a reconeixement públic de la seva persona i de la seva tasca envers el teatre a Palafrugell.

Moltes felicitats Lluís. T'ho mereixes. // CATI PIERA

TELÓ

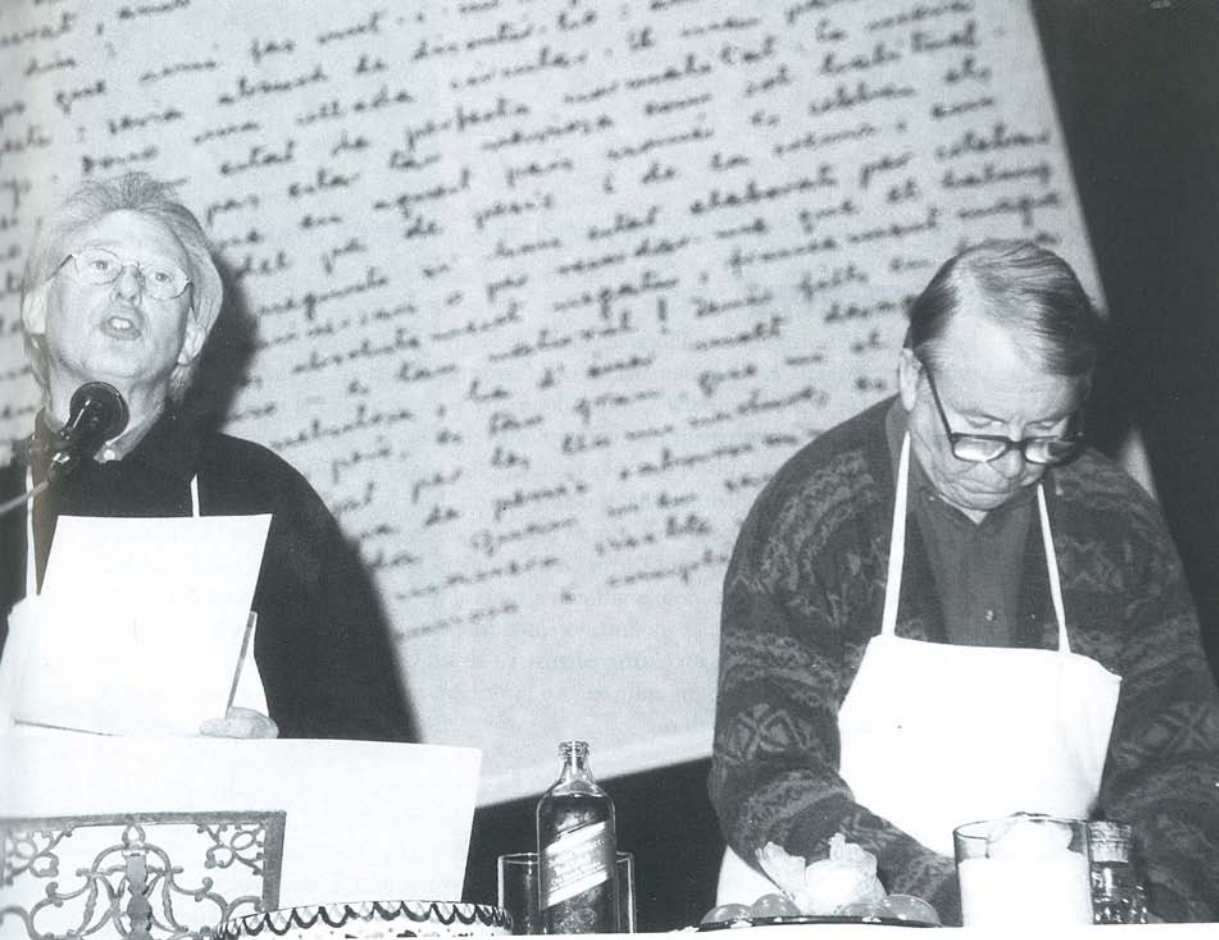

ACTE VI. 1997 L'ARRÒS NEGRE (ANY PLA)

Durant l'any 1996 la Generalitat de Catalunya va crear una comissió per coordinar els actes de *l'any Pla*. Aquesta va encarregar al municipi de Palafrugell, poble natal de l'escriptor, un acte que servís per donar el tret de sortida a les diverses iniciatives que al llarg de l'any 1997 es portarien a terme per celebrar el centenari del seu naixement. El consistori palafrugellenc, amb l'encàrrec a sota el braç, va reunir un grup de persones vinculades a l'Ajuntament, a la Fundació Josep Pla i amics del mateix escriptor per formar una comissió organitzadora de l'acte. Entre aquestes persones hi havia Josep Martinell, vell conegut de Pla i que en aquell moment tenia molt de tracte amb Albert Boadella, ja que aquest li havia demanat ajuda i consell per crear l'espectacle que ell mateix estava preparant sobre Pla. En una reunió que havia de servir per decidir quina mena d'acte es podria fer, Martinell va proposar de demanar-li a Boadella si volia ser ell l'encarregat de muntar una mena de lectura planiana per complementar els discursos institucionals que havien de tenir lloc a l'acte del 8 de març.

Boadella va acceptar, però tot i que al principi es pretenia que ell fes una lectura estrambòtica, els ho va treure del cap, al·legant que una sola persona llegint Pla dalt d'un escenari podia ser catastròfic. Per aquest motiu, Boadella va idear un text per a dues persones amb dret a rèplica i va demanar a l'organització que seria bo que alguna persona rellevant del teatre palafrugellenc l'acompanyés a l'escenari. Aquí va ser on va sortir unànimement el nom de Lluís Molinas, que sense rumiar-s'ho va acceptar l'oferiment. Així doncs, Boadella i Molinas van parlar de com muntar l'espectacle i finalment van fer una proposta en ferm: volien fer un arròs, tal com el definia Pla en els seus escrits. La comissió en un primer moment es va pensar que volien fer veure que cuinaven un arròs, però ells els van afirmar que cuinarien un arròs a dalt de l'escenari. Després d'alguns divertits assajos, presentaven al Centre Fraternal "Arròs negre", un muntatge que consistia en llegir i interpretar un seguit de textos planians que servien

d'eix per elaborar dalt de l'escenari un "arròs negre planià". En aquella aventura també hi van participar joves actors del grup Tramoia que hi feien aparicions puntuals per portar els ingredients necessaris, en el moment precís.

L'acte tenia un gran ressò mediàtic, ja que hi vingueren representants de la Generalitat i figures rellevants de la cultura catalana, autoritats locals, familiars i coneguts de Pla i també hi va haver un gran nombre de periodistes, als quals els van haver d'habilitar la part de dalt de la sala del Fraternal perquè a platea no hi cabia ni una agulla més. De fet, l'Ajuntament va instal·lar una pantalla gegant a Plaça Nova per tal que es pogués veure en directe l'espectacle. Aquella era una d'aquelles vetllades en què els homes es van vestir amb americana i corbata i les dones amb vestit llarg, com a les grans ocasions. Primer hi van haver els parlaments oficials i llavors... la ceba! Els assistents a la sala, a diferència dels que ho miraven des de Plaça Nova, van poder gaudir d'una vetllada immillorable però s'emportaren a casa les robes impregnades d'una forta olor de cuinat.

Després de l'estrena van rebre oferiments per representar l'obra a altres poblacions però Boadella, que estava preparant un muntatge amb els Joglars, no podia embranchar-s'hi i va encomanar a en Lluís buscar alguna persona que li pogués fer costat. Boadella els va oferir gratuïtament el seu nom per constar-hi com a director, gest que Molinas va agrair molt. Finalment va oferir el paper a Josep Piferrer, amb qui havien coincidit al Casal i al Patronat, i junts portaren l'espectacle "Arròs negre" a diferents poblacions de la demarcació i en totes elles varen rebre crítiques molt favorables.

11. ARRÓS NEGRE, AL
CENTRE FRATERNAL, 1997.
ACTORS, ALBERT
BOADELLA I LLUÍS
MOLINAS.
FOTO PACO DALMAU.
ARXIU LLUÍS MOLINAS.

POBRES GOSSOS

La selecció de textos era immillorable i el dia de l'estrena es va procurar posar a l'arròs els millors ingredients, tal com demana un bon "arròs negre". Mentre l'anaven cuinant se'ls despertava la gana amb la bona olor que desprenia, però en acabar la representació ja no els venia de gust menjar-se un plat tan copiós i veient la negativa per part de tothom a l'hora d'emportar-se un platet d'arròs a casa, en Lluís va dir que ja se l'emportaria ell per donar-lo als gossos, si igualment havia d'anar llençat. En Lluís va anar content cap a casa amb la cassolada d'arròs pels seus animals pensant que en farien festa major i la veritat és que la van fer, es van menjar tot l'arròs en un moment. L'endemà al matí quan en Lluís es va despertar va trobar els pobres animals ajaguts al terra mig desmaiats i tot el pati ple de gitarades. En veure aquell panorama va entendre clarament que l'espectacle havia estat excel·lent però l'arròs, malgrat els ingredients, va ser un fracàs.

Podríem dir que la vessant culinària no la va heretar de la seva mare, ni de la seva àvia... grans cuineres totes dues.

L'APLAUDIMENT D'ALBERT BOADELLA

Durant molts anys, en diversos pobles i viles d'aquest país, et trobaves sempre amb un personatge clau que liderava una de les especialitats culturals. Eren el anticossos contra el gregarisme generalitzat d'una societat pusil·làtime. Aquesta dinàmica social, tan important a l'hora de organitzar activitats sense esperar la tutela de les administracions públiques, es troba avui, malauradament, en recessió. Lluís Molinas era i és una d'aquestes persones imprescindibles en el àmbit del teatre de Palafrugell. Això ho vaig comprovar quan vàrem fer junts un arròs negre sobre l'escena, animat amb textos de Josep Pla, en l'acte del centenari de l'escriptor de Llofriu. L'entusiasme i la força d'aquest home culte i sensible em superaven. S'ocupava de tots el detalls, els agradables i també els ingrats. Ho tinc molt present, perquè al principi em feia molta mandra aquest esdeveniment oficial, però finalment va aconseguir arrossegar-me amb la seva passió escènica. Com que el resultat va ser excel·lent gràcies a ell, no puc més que continuar-li mantenint l'agraïment i l'afecte. // ALBERT BOADELLA

TELÓ

ACTE VII. 2007 VIACRUCIS VIVENT DE PALAFRUGELL

El nostre personatge sempre ha estat vinculat amb la parròquia de Palafrugell, on col·laborava fent lectures a les misses. Aquesta tasca portava als parroquians a gaudir del seu dot de comunicador. Però l'any 2007, mossèn Martirià Brugada, rector de Palafrugell entre els anys 1994 i 2011, li proposa de dirigir un nou projecte, recuperar el Viacrucis Vivent que justament aquell any en feia cent que s'havia deixat de fer a la població. La representació s'uniria a la Processó dels Dolors que es feia des de dos anys ençà, es començaria a l'església, s'acabaria a la capella de l'hospital i en el trajecte s'escenificarien els diferents quadres que formen la passió i la mort de Crist.

Aquell era un projecte engrescador, però hi havia uns mitjans precaris per culpa de l'escàs pressupost de què es disposava. Tanmateix, com es diu sempre, amb il·lusió es pot fer gairebé tot i així fou com en Molinas acceptà amb dues condicions: una, poder comptar amb la participació dels actors i actrius que participaven en els Pastorets, encapçalats per la Paquita Osca, que en aquell moment els dirigia; i dues, poder comptar amb mi com a intèrpret del paper principal, en aquest cas el de Jesucrist. Aquella producció, que des d'un bon començament semblava que només es portaria a terme un sol any, va anar agafant força, i en cada edició va anar guanyant més públic. Aquest fet va portar a separar, amb bona avinença, per una banda la Processó dels Dolors i, per l'altra, el Viacrucis Vivent, que es continuà representant el Diumenge de Rams, però amb el principi i el final a l'església per motius d'aforament.

En Molinas sempre es va mostrar sorprès pel bon resultat, però en acabar l'edició del 2009 va anunciar la seva retirada de la direcció perquè creia que el Viacrucis havia agafat massa envergadura i no es veia capaç de lligar tantes coses. Va deixar la direcció en mans de l'organització, i va donar pas a noves generacions, no obstant això, ell va continuar interpretant majestuosament el paper de Ponç Pilat a l'escena de la condemna, a més de col·laborar amb tot el que podia.

Si valorem les paraules del nostre protagonista quan deia que havia agafat massa envergadura segurament li donaríem la raó i és que el mateix 2009 m'atorgaren el Premi TESPO de millor actor/actriu amb millor interpretació a les passions de Catalunya. Aquest va ser un guardó que es va aconseguir deixant enrere espectacles i passions catalanes centenàries i després d'una primera fase eliminatòria en la que quedaren com a finalistes els *Cristos de Cervera*, Reus, Molins de Rei i Palafrugell. Els TESPO, són els únics premis on poden competir actors i actrius tan professionals com amateurs en una mateixa categoria, i aquella mateixa nit també m'atorgaren una menció d'actor finalista amb la mirada més expressiva entre totes les categories tan amateurs com professionals.

Un any després d'aquest guardó d'àmbit català, va arribar el moment del reconeixement local i el 2010 m'atorgaven un diploma de "Palafrugellenc de l'any" en el transcurs dels Premis Peix Fregit, "per la magistral interpretació a la Passió i Mort de Crist". Com a part implicada tot i que se'm fa estrany explicar aquest capítol externament m'agradaria trencar l'estil i dir en primera persona que aquestes distincions són el fruit del que en Lluís va plantar, de fet sempre l'he considerat el "pare" del meu personatge i sempre li estaré agraït per confiar

12. UN MOMENT DEL
VIACRUCIS VIVENT DE
PALAFRUGELL, 2008.
DAVID GÁLCEBAN, MARC
COLL, LLUÍS MOLINAS I
MARTÍ PAGES.
FOTO PACO DALMAU.
ARXIU DAVID GÁLCEBAN.

en mi a l'hora d'oferir-me el paper i per ensenyar-me tant i tant. Quan em va telefonar demanant-me si hi estaria interessat, vaig quedar sorprès i espantat, en primer lloc vaig contestar-li mig en broma si no hi havia ningú més creient que jo per fer-ho, però venint d'ell i en veure que el projecte era seriós no m'hi vaig negar. Un cop havia acceptat em va dir que aquest seria el paper de la meua vida. No puc afirmar si serà o no el paper de la meua vida, però de moment és el que més alegries m'ha donat i tot gràcies a poder treballar amb tot l'equip de gent que ha fet possibles les cinc edicions que hem gaudit del Viacrucis Vivent de Palafrugell. Dic cinc ja que l'any 2012, com a conseqüència del canvi de rector a la Parròquia de Palafrugell, queda interrompuda la celebració d'aquest esdeveniment. Algunes persones han afirmat públicament que la raó ha estat purament econòmica, altres que per desavinences internes de l'elenc d'intèrprets, però desmentint les dues anteriors puc afirmar que la suspensió d'aquest espectacle és per la falta d'interès del nou rector, Mn. Felip Hereu, el qual no va acceptar mai ni tan sols reunir-se amb els membres de l'organització per conèixer-los, intercanviar opinions o, en el cas d'existir realment mancances econòmiques —com ell ha insinuat a tercers—, buscar altres recursos per poder subvencionar l'espectacle. Tot plegat, una llàstima.

ANECDOTARI. CAPÍTOL 7

Quan es treballa al costat de tanta gent és normal que hi hagi un munt d'anècdotes divertides però centrant-nos amb en Lluís Molinas en recordo una que anomenaré:

ELS INSULTS MODERNS

En un dels assajos generals on hi participava un bon gruix dels actors i actrius, quan Jesús surt a les escales de l'església per ser condemnat, els que representen el poble dolent, els partidaris de la crucifixió han de cridar contra Crist amb paraules gruixudes com: fill de gossa, impostor, farsant,... En una de les sortides els actors es van animar tan que em cridaven desgraciat, imbècil, malparit... Encara és ara que veig en Lluís baixant les escales de l'església amb les mans enlaire i esgarriat els deia: «Nois, si us plau, absteniu-vos d'insults moderns!!!»

Tot i que a en Lluís sempre li ha agradat innovar aquesta no era la fórmula més encertada i per això ho va parar de seguida.

Una segona anècdota, tot i no estar-hi implicat en Lluís, la menciono per donar fe del realisme aconseguit gràcies a la seva feina:

L'AIGUA MALEÏDA

Durant la representació, jo tinc sagrat que no vull ni que em donin aigua per beure ni que em vinguin a demanar com estic, perquè això podria trencar el realisme que està absorbint el públic; però la resta d'intèrprets si tenen set poden demanar aigua a membres de l'organització destinats a fer aquesta tasca. El segon any ens acompanyava en Joan Badia, frare carmelita aleshores prior del convent de Palafrugell i vet aquí que quan passàvem pel carrer Cavallers un soldat romà li va demanar per fer un glop. Com que aquest és un espectacle de proximitat, on no hi ha barreres entre els actors i el públic, dues dones van abraonar-se sobre en Joan perquè tenia cura dels dolents i a mi, que estava patint, no m'havia ofert aigua. El frare va intentar explicar-se però finalment van haver d'intervenir els membres de Protecció Civil per calmar aquelles dues senyores.

Fetes aquestes línies en primera persona, recuperem l'estil original del quadern i en aquest cas la paraula és per Mossèn Martirià Brugada, o en Martirià pels amics.

L'APLAUDIMENT DE MN. MARTIRIÀ

GRÀCIES, LLUÍS.

Quan arribes a un poble vas coneixent les persones de mica en mica. Quan dic conèixer, vull dir que vas sabent qui és, com és, què fa, a què es dedica... A les persones les vas coneixent no només perquè te les trobes pel carrer. A en Lluís Molinas no el vaig pas conèixer simplement perquè me'l trobés pel carrer, per molt que, al carrer Caritat, gairebé fóssim veïns. M'hi ajudaren a conèixer-lo l'Enriqueta Batllem (A. C. S.), l'Esteve Pagès, la M. Dolors Gurguí, en Jordi Iglesias... De fet, ja l'havia trobat per primera vegada quan jo era a Sant Jordi Desvalls i, ell i en Ferran, vingueren a promocionar la representació de l'obra d'en Josep M. de Sagarra "Reina".

Un cop a Palafrugell, i fetes les primeres presentacions amb les diverses persones que m'hi anaren apropant, vaig adonar-me que en Lluís disposava d'una personalitat rica i fecunda, amb molts elements que a mi em resultaven especialment entranyables. No és cap secret que en Lluís ha estat sempre un home que ha perpetuat unes representacions esplèndides.

Per aquesta trajectòria no vaig dubtar ni un moment en proposar-li la representació del Viacrucis vivent el gener del 2007. De fet, ja anteriorment (i potser un xic precipitadament per la meua part) li havia proposat la representació a l'exterior d'una Passió, als primers anys de la meua estada a Palafrugell. Aquesta segona vegada, la proposta

potser també va ser un xic precipitada, però ja era més madura. Ell acceptà immediatament el repte sempre i quan la Paquita Osca també hi col·laborés amb el seu elenc i en David Galceran fos qui representés la figura de Jesús. Les altres condicions eren les de consuetud en aquests casos: la Parròquia n'assumia el patrocini mentre que ell quedava amb les mans lliures per dirigir. Un quart col·laborador clau d'aquests inicis va ser (i és) en Jaume Xicoira: tota la luminotècnica i la seva capacitat escenogràfica van fer que, ja el primer any, ens adonéssim de forma evident que el lloc on acabar el Viacrucis vivent no era a la capella de l'Hospital sinó a l'església de Sant Martí o en un espai obert. *E la nave va*, com diria Fellini.

L'altre àmbit on en Lluís ha projectat el seu servei ha estat a l'església de Santa Coloma de Fitor. Qui l'ha vista i qui la veu! Ha remogut cel i terra per aglutinar gent en un mateix interès i hi ha compromès totes les entitats hagudes i per haver: Bisbat, Diputació, Generalitat, Consell Comarcal, Consorci de les Gavarres, municipi de Forallac, veïns i antic veïns, mossens...

Una dimensió més desconeguda de la vida d'en Lluís és la seva col·laboració directa en les celebracions parroquials. Es va iniciar en voler revitalitzar un xic la Missa del Gall, amb la lectura de textos del Poema de Nadal d'en Josep M. de Sagarra. Aquesta participació s'ha concretat de forma habitual en una de les lectures de les celebracions dominicals (a les 10) i en les celebracions més solemnes (Nadal, Setmana Santa, santa Margarida, sant Martí...). Si a les celebracions religioses no ens limitéssim a ser-ne únicament espectadors, tindrien un to ben diferent.

És per tot això que únicament esbosso i per moltes altres coses que no esmento que —a un poble i a una parròquia— una persona com en Lluís, és un motiu d'honor i de satisfacció. I, sobretot, en Lluís, no només és un gran promotor, animador i col·laborador, sinó un amic fidel i lleial. // MARTIRIA BRUGADA CLOTAS

TELÓ

ACTE VIII. 2009 LA JUBILACIÓ TEATRAL

Feia ja deu anys que en Lluís havia aparcad el teatre (d'escenari), des de l'última producció a la inauguració del Teatre Municipal de Palafrugell. Després d'aquell desengany no n'havia volgut sentir ni a parlar, tot i els repetits intents per part de diverses persones que volien engrescar-lo de nou, ell sempre els ho va agrair i al mateix temps refusar. Però un dia qualsevol, la Paquita Ossa, cansada d'insistir li va dir que si no volia fer més teatre, com a mínim que fes una obra per acomiadar-se i així jubilar-se dels escenaris. Mancat de motivació teatral ho va refusar, però un dia remenant uns arxius es trobà amb el cartell i el programa de mà de l'obra "Berlín Plaça Alter nº 2", que havien representat l'any 1955 amb el grup del Teatre del Casal Popular i que tant bons records li portava. Aquells documents el van fer reflexionar sobre la proposta que li havien fet, ja que ell havia conegut l'autor, Francesc Lorenzo Gàcia, i li havia explicat les complicacions que havia tingut alhora d'escriure i representar l'obra en els anys del règim franquista. De fet, de l'original va haver de canviar el final i acabar amb un *happy end*, un fet que no concordava de cap manera amb la realitat viscuda. Aquelles reflexions el portaren a decidir-se a fer una última producció que servís com a "jubilació" teatral, a més de ser un homenatge a totes aquelles persones que van haver de patir els atacs nazis.

Amb el guió rectificat a les mans, ja que va restablir el final original que el mateix autor li havia explicat en primera persona, va començar a oferir els papers als actors i actrius que li semblaren més adients per poder interpretar una obra d'una qualitat extrema. Els assajos s'iniciaren a la primavera del 2008, amb la intenció de presentar l'obra l'octubre del mateix any. En un primer moment estava previst que l'obra es presentés amb el nom de l'Agrupació Teatral Les Bambolines, ja que en Molinas no disposava d'un grup propi i aquesta li havia de cedir el nom, però uns imprevistos van donar un tomb al projecte i "Les Bambolines" li retiraren la cessió del nom per motius de desavinences que no cal esmentar. En trobar-se amb aquella situació, la primera in-

tenció va ser abandonar el projecte però tot l'elenc que treballava en l'obra li van treure del cap i l'animaren a seguir endavant. S'havia de trobar una sortida per poder signar l'obra i per això quin millor conseller que el regidor de cultura, en aquell cas regidora, la Glòria Cruz, a qui en Molinas exposà la situació. La regidora, juntament amb l'equip tècnic de l'àrea, li proposa d'ajornar l'estrena fins el mes de maig de l'any següent i així poder programar la producció com a acte central de la celebració dels 10 anys del Teatre Municipal de Palafrugell, una proposta que accepta de bon grat. Així doncs, el 22 de maig de 2009, després de gairebé un any d'assajos constants s'estrenava "Berlín, Alter Platz nº2", una producció de Lluís Molinas, amb el suport de l'Ajuntament de Palafrugell. Sortosament, s'havia trobat una solució i així fou com es va signar el muntatge.

Amb un cartell impactant que fins i tot va ser malinterpretat per algun sector del poble, aquest era un muntatge on predominava el realisme. El decorat era de grans dimensions, dividit en dues parts, on es reproduïa per una banda la casa de la família i, per l'altra, l'exterior de la plaça. A la segona part el decorat apareixia bombardejat, una gran tasca de l'equip d'escenògrafs que hi van treballar i que aprofitaven la mitja part

per fer-hi tots els canvis. Però també amb el teló tancat es buscava impressionar al públic, a cada lateral de l'escenari hi havia dues llargues banderes amb la creu gammada al mig, una música militar alemanya que sonava de fons, i a més hi hauria uns acomodadors vestits de nazis que causarien un gran impacte.

Dia de l'estrena, comença a entrar el públic, de sobte arriba un matrimoni i en veure tal muntatge l'home es mira la dona i li diu en veu alta: «Collons! A on ens hem fotut, vols dir que anem bé?...» Com queda comprovat, en el teatre, a vegades la ficció pot superar la realitat. I la realitat és que l'estrena va ser una vetllada especial i

Lluís Molinas
Presenta

**Berlin
Alter Platz
nº 2**

de Francesc Lorenzo Gàcia

Divendres, 22 de maig, i dissabte, 23 de maig, a les 10 de la nit
Diumenge, 24 de maig, a les 7 de la tarda

Al Teatre Municipal de Palafrugell

Informació i venda d'entrades:
taquilla del TMP, carrer de Santa Margarida, 1, tel. 972 611172

Ajuntament de Palafrugell cultura 10 anys Teatre Municipal de Palafrugell
 Diputació de Girona

13. CARTELL DE LA NOVA
VERSIO REVISADA DE
L'OBRA, BERLIN ALTER
PLATZ NUM. 2.

emotiva en la què es van reunir al teatre moltes persones que havien compartit escenari amb Lluís en els seus 56 anys de trajectòria teatral. Al final de la funció, es van fer els parlaments oficials de commemoració dels 10 anys del TMP i també el reconeixement a en Molinas per la seva trajectòria i "jubilació" i se li va fer entrega d'un guardó per part de l'Ajuntament, en reconeixement a la seva tasca.

En el transcurs d'aquest acte el mateix Lluís va fer públic el seu testament teatral: «*Declaro successors meus i per tan dono el relleu generacional a Dani Rebollo i David Galceran, dues persones que estimen el teatre i que asseguraran la tradició teatral de qualitat a Palafrugell*». Aquestes paraules van ser motiu d'intrigues i comentaris desafortunats per part d'altres persones del teatre local que no ho volien acceptar.

L'obra es va repetir el dissabte i diumenge del mateix cap de setmana en el què el teatre municipal va oferir una imatge poc usual, amb plens absoluts.

"Berlín Plaça Alter nº2" és una història d'amor i odi ambientada al Berlín de la II Guerra Mundial. Aquesta obra està dividida en dues parts, la primera situada a l'any 1939 quan esclata la guerra i la segona part a l'any 1945 amb el desenllaç del conflicte bèl·lic i l'entrada dels russos a Alemanya. El paper que va interpretar en Lluís és el d'un vell vagabund que ven cançons, somnis i quimeres fetes per ell mateix i que malauradament acaba morint a causa d'un atac de ràbia d'un nazi derrotat i abatut, un fet desafortunat i segur que massa repetit a la història real.

Cal remarcar, també, que, per exprés desig del nostre personatge, la jubilació no va ser una retirada dels escenaris sinó que va aparcar definitivament el produir i/o dirigir espectacles per deixar-ho en mans de noves generacions. No obstant això, com ell mateix afirma, mentre li demanin continuarà fent presentacions, narracions... i si algú li demana d'interpretar algun petit paper en alguna obra que realment el motivi ho acceptarà fent un cameo. En paraules de Molinas: «*M'he retirat del teatre, però continuaré fent comèdia i malauradament més sovint del que voldria...*»

14. GLÒRIA CRUZ,
REGIDORA DE CULTURA, I
ACTORS DE L'OBRA BERLÍN,
ALTER PLATZ NÚM. 2. AL
TEATRE MUNICIPAL DE
PALAFRUGELL (TMP), 2009.
COMMEMORACIÓ
DELS 10 ANYS DEL
TEATRE MUNICIPAL DE
PALAFRUGELL. I JUBILACIÓ
COM ACTOR D'EN LLUÍS
MOLINAS.
FOTO PACO DALMAU.
ARXIU DAVID GALCERAN.

SOS BOMBARDEIG

Al començament de cada part i al final de l'obra hi havia unes vídeo-projeccions que situaven a l'espectador a l'època en què transcorria l'obra i en una d'elles hi havia

un bombardeig aeri amb unes impactants explosions. Una tarda, fent proves de les projeccions per tal d'ajustar els volums de so, coincidí que a la sala d'exposicions del TMP hi havia una inauguració. Les portes de la Sala de Teatre havien quedat obertes i al començar a sonar els bombardejos tota la gent es va espantar pensant-se que passaven avions bombarders de veritat. Malgrat el mal moment que van passar molts dels assistents d'aquella inauguració, després van anar a veure l'obra perquè van quedar bocabadats del realisme dels efectes especials.

L'APLAUDIMENT DE DANI REBOLLO I DAVID GALCERAN

Dani: Una tarda del mes d'agost de 1994 vaig aparèixer a la botiga d'antiguitats del carrer Ample de Palafrugell; un amic m'havia dit que en Lluís Molinas buscava un actor per fer el paper de Lluquet a l'obra *Els Pastorets* d'en Josep Mª Folch i Torres. Una llarga conversa i un intercanvi d'impressions van ser suficients, al cap de pocs dies ja m'estava estudiant el guió. Així vaig conèixer en Lluís, i així també vaig conèixer el món del teatre amateur, la gent de teatre, l'esforç i l'alegria de tots aquells que s'apropen al món de les arts escèniques amb l'instint més primigeni: el joc. També vaig aprendre de l'elegància del saber fer i estar, del caràcter i sobretot la professionalitat que s'ha de tenir per pujar damunt d'un escenari amb el rigor i el respecte que comporta. Passats els anys ens hem retrobat. Ara jo treballo al teatre, visc en aquest meravellós món.

David: La meua coneixença amb en Lluís ve d'anys enrere, però com ha quedat palès al capítol anterior no havia tingut el goig de treballar-hi fins el 2007. A casa sempre havia sentit a parlar d'en Molinas com una persona meticulosa, amant de les coses ben fetes i que no deixava passar per alt cap detall, en definitiva que era un plaer treballar al seu costat. Així sempre m'ho va expressar la meua tia, l'Engràcia Vilà, que va formar part del grup Tramoia durant uns anys i quan ho vaig poder palpar personalment vaig entendre perfectament al que es referia: és un geni.

Dani i David: Amb en Lluís sovint ens trobem per fer-la petar i aquestes converses són molt interessants. Tot i que per ser francs, hem de dir que més que conversar escoltem. Ningú pot negar que en Lluís per sobre de tot és un gran orador, un gran narrador a l'estil dels trobadors medievals, ple d'anècdotes, d'històries i de trames sorprenents de totes les èpoques.

Nosaltres vam tenir l'honor que en Lluís ens escollís per representar l'obra de la seva jubilació teatral i a més en el transcurs de l'acte oficial del dia de l'estrena ens proclamés com els seus "successors". D'ell n'hem après l'amor i el respecte cap a aquesta professió en qualsevol àmbit, des d'un petit teatre de poble, com pot ser el Casal Popular, fins l'Star Hall de Hollywood.

Ell ens va donar un consell ben clar: «No perdeu el temps i feu Teatre amb majúscula!» i sens dubte ho intentarem apostant fermament a les seves premisses: treball, constància i humilitat.

Lluís, si poguéssim parlar en nom de tota la gent que ha treballat al teu costat, et diríem gràcies, mil gràcies per aportar tantes coses positives al teatre i sobretot gràcies per ser com ets. Sempre t'estarem en deute.

TELÓ

LES ESPINES CLAVADES

Tot i els 56 anys de dedicació al teatre, encara li han quedat projectes al tinter, alguns per falta de temps, d'altres per falta de pressupost, però tots ells grans reptes que haurien fet gaudir i que queden pendants:

- Representar un Macbeth de Shakespeare a la plaça dels Jardins de Cap Roig de Calella de Palafrugell i amb cavalls en escena.
- "Bodas de sangre", de Lorca, a l'aire lliure; ho va intentar però li van avortar el projecte quan el volia representar a l'Estable. Ell interpretava el paper de la mort, apareixent pel bell mig del bosc emboirat.
- Crear una mini sèrie per televisió (de 2 o 3 capítols) rodada bàsicament en exteriors.
- Sempre havia somiat repetir "Berlin plaça Alter nº2" i aquest somni es va fer realitat.
- Obres de Tennessee Williams, amb grans dones com a protagonistes. Tenia especialment fixació amb el títol "Un Tramvia anomenat desig" però no va poder realitzar mai per falta d'un home que pogués interpretar el personatge de l'Stanley.

15. ESCENA DE L'OBRA
BERLIN, ALTER PLATZ
NÚM. 2, AL TMP, MAIG
2009. DAVID GALCERAN
I LLUÍS MOLINAS.
FOTO PACO DALMAU.
ARXIU DAVID GALCERAN.

- Aquest 2013 amb la companyia teatral, *Belle Époque*, hem estrenat al Teatre Municipal de Palafrugell "Un tramvia anomenat desig". Un muntatge dirigit per Dani Rebollo i Juan Moliner i amb un gran elenc d'intèrprets i col·laboradors al darrere realitzant grans i exquisides tasques. L'estrena va ser el 12 i 13 d'abril i en Molinas va interpretar el paper del metge del psiquiàtric que apareix a l'última escena per emportar-se la protagonista, la Blanche Dubois.
- Parlant en clau personal vull admetre que sabent que a en Lluís li havia quedat pendent aquest somni volia temptar-lo perquè ens fes un paper a l'obra i la veritat és que no ens va fer falta demanar-li perquè s'hi va apuntar sols saber que la preparàvem. Amb paraules textuais em digué: «Si voleu us faré un cameo interpretant el metge del final de l'obra». Aprofito per dir que va ser un goig tenir-lo entre nosaltres en aquest muntatge i especialment a la meua companyia de teatre, una companyia que justament va ser ell qui em va empenyer a crear-la per poder fer produccions d'aquest tipus, com diu ell: «Teatre amb majúscula». Gràcies Lluís!

16. EQUIP TÈCNIC I
ARTÍSTIC DE L'OBRA
UN TRAMVIA
ANOMENAT DESIG.
TMP, 12 D'ABRIL DE 2013.
FOTO JUAN MOLINER

ACOTACIONS DE L'AUTOR

Com queda palès en aquest número de la col·lecció "Galeria de personatges", el teatre et dóna moltes coses positives però malauradament també és un niu d'intrigues i rancúnies que no fan més que malmetre projectes ambiciosos que hi ha hagut i hi ha al teatre local. Qualsevol persona que destaca de les altres, sigui per talent o simplement per il·lusió, se'n veu afectada i, de fet, Josep Pla en un dels seus llibres ho deia: *«L'Empordà és un país d'arrauxats, de tabalots i d'hereus-espanta, molta gent es passa la vida posant bastons a la roda a tota persona interessada en portar a terme alguna iniciativa, aquestes objeccions s'edifiquen a tort i a dret»*. A les paraules de Pla hi afegiria: *«Que per molts pals a les rodes que posin a una persona interessada a portar a terme alguna iniciativa, si aquesta iniciativa és ferma i té bons fonaments aquests bastons no la poden aturar»*. Així ho ha demostrat en Lluís Molinas, no donant importància a la gent a qui només els puja l'autoestima quan creen conflictes motivats per atacs d'enveja. D'aquesta manera el nostre protagonista ha pogut assolir amb èxit una vida teatral activa que de moment ha durat gairebé sis dècades i, com ell, molts actors i actrius, podem dir amb la cara ben alta: **JE NE REGRETTE RIEN...** i d'aquí el títol d'aquest Galeria de Personatges.

Escriu aquestes ratlles just a l'acabament de la lectura de l'esbós que en David Galceran m'ha lliurat aquest matí tot fent referència a la meua, podríem dir, trajectòria teatral. Confesso que determinats passatges d'aquesta mena de "biografia escènica" m'han emocionat vivament, sobretot provinents de persones a les quals tinc en gran estima.

Quan la Conxa Saurí i en Gerard Prohias em van comunicar "oficialment" que pensaven incloure la meua persona com a un dels protagonistes d'aquesta 'Galeria' de palafrugellencs, vaig tenir molt clar qui havia de ser el meu "biògraf". Sense cap mena de dubte a Palafrugell hi ha molta gent que em coneix des de fa anys i que, a més, escriuen admirablement. Però jo volia que fos una persona vinculada al món de la Faràndula, una persona que respectés i estimés el teatre. La decisió la vaig tenir molt clara: seria en David Galceran. Amb en David ens separen molts hiverns, gairebé podria ser el meu nét. Personalment, pocs anys enrere, la nostra relació era —com diria Pla— simplement com a "saludats", però quan el vaig veure en un dels seus programes d'Empordanet Televisió vaig intuir que aquell xicot tenia fusta d'escenari. El temps m'ha demostrat que malgrat la seva joventut ha sabut administrar admirablement el seu talent. Quan l'amic Martirià em va proposar de dirigir el Viacrucis vaig pensar que si aquell xicot que presentava un programa magazine, si no vaig errat, es veia capacitat per interpretar un paper summament compromès, ja podíem dir que teníem el personatge de Crist. En David va superar la prova, molt més enllà del que tots ens podem imaginar. La resta, penso que ja és història.

A partir d'aquell moment va néixer una mútua "química escènica" que va donar els seus fruits en el decurs d'aquell 'Berlín', quan tots dos protagonitzàvem un emotiu passatge de l'obra. Aleshores no vaig dubtar que, en David Galceran, conjuntament amb en Dani Rebollo i, ara, s'hi ha afegit en Joan Moliner, havien de ser cridats a continuar la nissaga teatral de Palafrugell. I si hem de jutjar per la seva trajectòria no vaig pas errar en l'elecció. Aquest va ser el motiu de voler escollir-lo per posar ordre a gairebé seixanta anys de la meua vida als escenaris palafrugellencs i d'altres indrets.

Per acabar aquest recull em demanen que faci una valoració del que ha representat per a mi el teatre. Bé, en un moment d'aquestes pàgines ja deixo ben clar que vaig entrar en el món del teatre gairebé en circumstàncies, podríem dir, anecdòtiques. A mi el que realment em fascinava, des de la infantesa, era el cinema. Malgrat que grans actors vilatans d'aquella època havien despertat la meua admiració, mai no hagués pogut imaginar —superant timideses— que un dia pujaria dalt d'un escenari i, amb més o menys encert, donaria vida a un grapat de personatges del món de la ficció.

Des de molt jove net havia quedat captivat pel bon fer escènic de prestigioses figures del teatre palafrugellenc, com ara en Cama, en Quimet Esteva, en Piferrer, en 'Zorrilla' o l'exquisida Maria Cervera. Però, ja s'ha comentat moltes vegades, va ser en Piera qui em va "seduir", teatralment parlant, s'entén, una nit boja dels nostres tendres anys, quan em va convidar a veure un assaig al Casal... I aquí va començar tot. Sí, sí, en Piera és el culpable!

Al Casal, sota el mestratge del Sr. Badia, sempre carregat de paciència, més que fer 'teatro', vaig aprendre a valorar l'amistat i la companyonia. Unes amistats que en molts aspectes s'han mantingut intactes, malgrat la fuetada del pas dels anys i els diferents camins de les nostres vides: l'Esteve Pagès i la Dolors, les germanes Gubau, l'emblemàtic Serra, 'l'Illa', el mateix Joan Piera... A vegades, quan la nostàlgia ens juga una mala passada "els records parlen" –tot fent menció a una comèdia d'aquells anys–. Aleshores, quan obro el cartipàs dels vells programes o repasso les ja descolorides fotografies, us ben asseguro que se m'enterboleixen els ulls. Molts d'aquells antics companys ja fa temps que han fet el seu darrer mutis i, a voltes –parlant amb argot teatral–, ningú no els hi ha aplaudit. És en aquells moments quan dono gràcies a Déu per, malgrat els anys i les mancances, poder continuar amb les diferents activitats que han omplert la meua vida.

No és cap secret que dins el món de la Faràndula, hi ha temps per a tot. El goig personal d'haver aconseguit un aplaudiment, la satisfacció pel bon resultat final d'aquella obra que se'ns presentava complicada, les discussions –o empenyamentes– en el decurs d'uns llargs assajos i, per què no reconèixer-ho?, les petites enveges. Però sempre, quan es tanca el teló, oblidem totes les discrepàncies i només es pensa en la propera aventura teatral.

Tant a Palafrugell com a Palamós, he tingut ocasió de compartir escenari amb gent per a mi molt entranyable, els quals amb el seu coratge i saber fer van esdevenir puntals decisius per al bon funcionament de diferents muntatges. En aquest capítol voldria destacar l'ajut i l'estimable companyonia de la Maite Martí, una persona vinculada al món del teatre des de la seva infantesa al Casal, i més tard compromesa amb un teatre de trajectòria universal. Tampoc, ja que es parla de teatre, no podria oblidar en Josep Puig. Malgrat que molta gent es pot pensar que sempre hem estat "enemics escènics", res més lluny de la realitat. Personalment tinc un gran respecte per la trajectòria i, sobretot, per la creativitat d'en Puig en diferents camps de l'Art. Com a actor l'he admirat sincerament des que vaig entrar al Casal on ell era ja un veterà de l'escena. He aplaudit els seus agosarats muntatges –recordo *La heredera* o *Una història qualsevol*– i en el camp de la pintura els seus "tipus populars" per a mi són magistrals. Malgrat tot, però, mai no hem pogut tenir els mateixos punts de vista en referència al món teatral. Potser ha estat per aquest motiu que s'ha desfermat aquesta "fantasia" sobre la nostra suposada rivalitat. A en Josep li tinc una gran estima, com a persona i com a creador d'innovadors projectes artístics. El que em sap greu és que moltes vegades s'hagi autoperseguit, equivocadament, quan encara podia haver desenvolupat brillants iniciatives.

Què més podria dir per posar punt i final a aquest recull? Penso que en David ja ha interpretat perfectament els meus punts de vista. Però encara m'agradaria remarcar que per a mi, en el decurs de més de mig segle, el teatre, deixant a banda incomprendiments o pals a les rodes, ha representat una raó molt important i estimada a la meua vida. Pel teatre he deixat aparcades moltes coses. He tingut satisfaccions, però tampoc no m'han mancat els problemes. He tractat amb gent molt trempada, i també d'altres que m'han volgut fer la guitza.

Sigui com sigui, com diu la cançó de la Piaff: "*Je ne regrette rien*". La funció ha de continuar, i ara és la nova fornada qui té la paraula.

Gràcies per tot el que he rebut. // LLUÍS MOLINAS

Agraeixo a l'equip editorial l'oportunitat que m'han brindat per poder fer aquesta recopilació, tot i la meva manca d'experiència. La meva tasca sols ha consistit en escoltar i transcriure històries i vivències de persones que quan les recorden se'ls posen els ulls plorosos d'alegria i això sens dubte t'arriba al més profund del cor. Aquesta ha estat una gran experiència per a mi i crec que tota persona interessada en gaudir de moments especials ho hauria de fer com a mínim una vegada a la vida. Gràcies a tota la gent que ha fet possible que avui aquest àlbum de records sigui una realitat.// DAVID GALCERAN

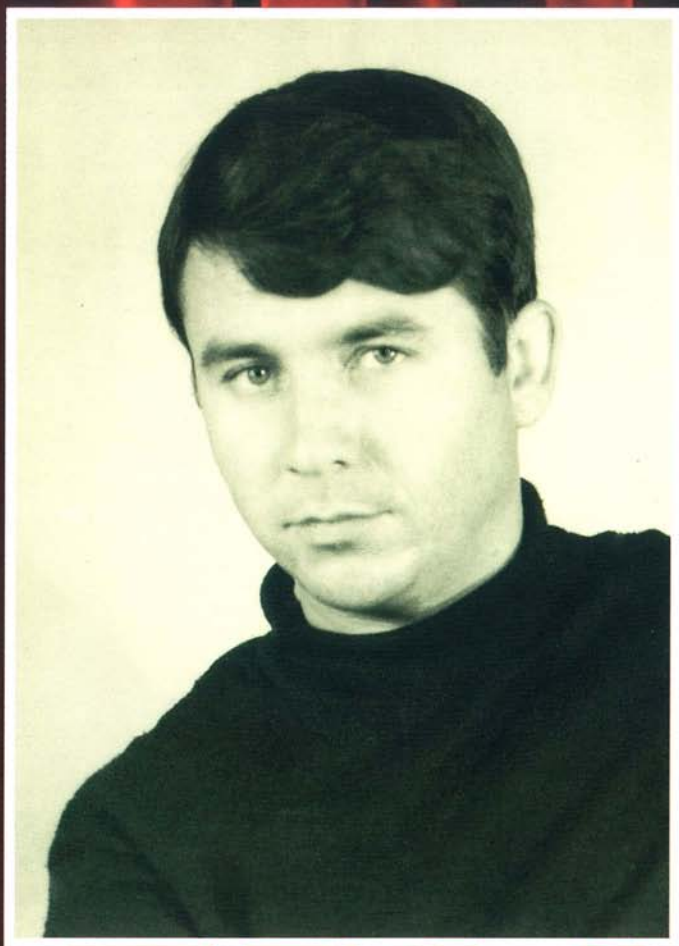

TELÓ FINAL

a Palafrugell, juliol de 2013

“ M'HE RETIRAT DEL TEATRE,
PERO CONTINUARÉ
FENT COMÈDIA I
MALAURADAMENT MÉS ”
SOVINT
DEL QUE VOLDRIA...